Ба 70353

ДЗЯРЖАЎНАЯ БІБЛІЯТЭКА БССР імя У. І. ЛЕНІНА

АЖЫЦЦЁВІМ РАШЭННІ СТУДЗЕНЬСКАГА ПЛЕНУМА ЦК КПСС

РЭКАМЕНДАЦЫЙНЫ СПІС ЛІТАРАТУРЫ

Вып. 1

ПАВЫШЭННЕ ЎРАДЖАЙНАСЦІ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ КУЛЬТУР

МІНСК
1961

Ба 70353ф

ДЗЯРЖАЎНАЯ БІБЛІЯТЭКА БССР імя У. І. ЛЕНІНА

АЖЫЦЦЁВІМ РАШЭННІ СТУДЗЕНЬСКАГА ПЛЕНУМА ЦК КПСС

РЭКАМЕНДАЦЫЙНЫ СПІС ЛІТАРАТУРЫ

Вып. 1

ПАВЫШЭННЕ ЎРАДЖАЙНАСЦІ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ КУЛЬТУР

Б 70353

1994 г.

Дзяржаўная бібліятэка БССР імя У. І. Леніна

МІНСК
1961

Рэдакцыйна-выдавецкі аддзел Кніжнай палаты БССР
пры Дзяржаўнай бібліятэцы БССР імя У. І. Леніна

Складальнікі: *А. П. Дземчанкава і В. М. Сіленка*
Рэдактар *Н. В. Каляда*

ДА ЧЫТАЧА

Студзеньскі Пленум ЦК КПСС прыняў велічную праграму ўздыму сельскай гаспадаркі. Для таго каб выканаць гэту праграму, трэба многа ведаць. Неабходна сачыць за навейшымі дасягненнямі сельскагаспадарчай навукі, вывучаць і ўкараняць ва ўсіх гаспадарках вопыт перадавікоў — гэтых «маякоў», як назваў іх М. С. Хрушчоў. Буйную гаспадарку можна весці толькі на навуковай аснове, таму брыгадзірам вытворчых брыгад, звеннявым, загадчыкам ферм, усяму калгаснаму актыву, асабліва моладзі, неабходна чытаць літаратуру па сваёй прафесіі.

У дапамогу брыгадзірам, звеннявым, загадчыкам жывёлагадоўчых ферм і ўсяму калгаснаму актыву Дзяржаўная бібліятэка БССР выдае гэтыя кароткія рэкамендацыйныя спісы. Усё выданне будзе складацца з двух выпускаў.

Вып. 1. Павышэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур.

Вып. 2. Больш прадуктаў жывёлагадоўлі краіне.

Кожны выпуск змяшчае кароткія рэкамендацыйныя спісы літаратуры па асобных пытаннях. У іх уключана масавая сельскагаспадарчая літаратура: кнігі ў асноўным за 1959 — 1961 гг., артыкулы — за 1960—1961 гг. У канцы амаль кожнага спісу прыведзены кнігі па той жа тэме, якія павінны выйсці з друку ў 1961 годзе.

Не абавязкова чытаць усю літаратуру, якая ўказана ў кожным спісу. Можна выбраць адну ці некалькі кніг па найбольш цікавячаму Вас пытанню. У падборы літаратуры Вам дапаможа анатацыя (кароткі пераказ зместу кнігі), якая змешчана пасля апісання. Калі Вам самім цяжка выбраць неабходную кнігу, звяртайцеся за дапамогай да бібліятэкара.

РАШЭННІ СТУДЗЕНЬСКАГА ПЛЕНУМА ЦК КПСС — БАЯВАЯ ПРАГРАМА ДЗЕЯННЯЎ

«Студзеньскі Пленум ЦК КПСС 1961 года — важнейшая падзея ў жыцці партыі і савецкага народа».

З даклада К. Т. Мазурава на сходзе актыву Кампартыі Беларусі 31 студзеня 1961 г.

Пленум ЦК КПСС, які адбыўся ў студзені гэтага года, намеціў праграму барацьбы за новы магутны ўздым сельскай гаспадаркі, за стварэнне багацця сельскагаспадарчых прадуктаў.

У пастанове Пленума, дакладах і прамове таварыша М. С. Хрушчова былі адзначаны вялікія дасягненні ў развіцці сельскай гаспадаркі краіны і рэзка крытыкаваліся недахопы і памылкі ў кіраўніцтве сельскай гаспадаркай у некаторых рэспубліках і абласцях. У пастанове Пленума падкрэсліваецца, што «пытанні развіцця сельскай гаспадаркі павінны быць заўсёды ў цэнтры ўвагі нашай партыі. Без добра развітай сельскай гаспадаркі, без багацця сельскагаспадарчых прадуктаў не можа быць квітнеючай сацыялістычнай эканомікі»[1]. У пастанове вызначан рад буйных мер і мерапрыемстваў па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі. Пленум заклікаў партыйныя, савецкія, прафсаюзныя і камсамольскія арганізацыі, усіх работнікаў сельскай гаспадаркі памножыць намаганні ў барацьбе за далейшы ўздым сельскай гаспадаркі, за дастойную сустрэчу XXII з'езда партыі.

Пастановы студзеньскага Пленума ЦК КПСС 1961 года. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961. 28 стар. 7.000 экз. 3 к.

[1] Пастановы студзеньскага Пленума ЦК КПСС 1961 года. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961, стар. 13.

Хрушчоў М. С. Павышэнне дабрабыту народа і задачы далейшага павелічэння вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў. Прамова на Пленуме ЦК КПСС 17 студз. 1961 г. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961. 96 стар. 9.000 экз. 12 к.

Мазураў К. Т. Аб выкананні дзяржаўнага плана і сацыялістычных абавязацельстваў па вытворчасці і продажу дзяржаве прадуктаў земляробства і жывёлагадоўлі ў 1960 годзе і аб мерапрыемствах па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі. Даклад на Пленуме ЦК КПСС 11 студз. 1961 г. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961. 24 стар. 5.000 экз. 3 к.

Даклады і выступленні іншых удзельнікаў Пленума ЦК КПСС друкаваліся ва ўсіх цэнтральных і мясцовых газетах з 10 па 24 студзеня 1961 г.

Пытанні, разгледжаныя на студзеньскім Пленуме ЦК КПСС, абмяркоўваліся на VI Пленуме ВЦСПС і IX Пленуме ЦК ВЛКСМ.

Уперад, за партыяй! Пастанова VI пленума ВЦСПС. — «Звязда», 1961, 28 студз.; «Калгас. праўда», 1961, 28 студз. пад загал. «Усе сілы на барацьбу за паспяховае ажыццяўленне рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК КПСС».

VI Пленум ВЦСПС поўнасцю адобрыў рашэнні студзеньскага Пленума ЦК КПСС і пастанавіў лічыць важнейшай задачай усіх прафсаюзных арганізацый мабілізацыю творчых намаганняў працоўных на барацьбу за далейшы ўздым сельскагаспадарчай вытворчасці. Пленум прапанаваў разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва за выкананне і перавыкананне ўсімі рэспублікамі, краямі і абласцямі, кожным сельскагаспадарчым прадпрыемствам заданняў 1961 года па вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі.

Аб удзеле камсамольскіх арганізацый у выкананні пастановы студзеньскага (1961 года) Пленума ЦК КПСС «Аб выкананні дзяржаўнага плана і сацыялістычных абавязацельстваў па вытворчасці і продажу дзяржаве прадуктаў земляробства і жывёлагадоўлі ў 1960 годзе і аб мерапрыемствах па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі». Пастанова IX пленума ЦК ВЛКСМ. — «Чырвоная змена», 1961, 14 лют.

У «Звяздзе» і «Калгаснай праўдзе» змешчан пераказ пастановы пад загал: «Усе сілы, энергію камсамольцаў, моладзі — на барацьбу за багацце прадуктаў».

Пленум ЦК ВЛКСМ падкрэсліў, што Усесаюзны Ленінскі Камуністычны Саюз Моладзі мабілізуе ўсе сілы камсамольцаў і моладзі на барацьбу за паспяховае ажыццяўленне сямігадовага плана і рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК КПСС, за няспынны рост вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў.

ЦК КПСС і Савет Міністраў СССР прынялі пасля сту-

дзеньскага Пленума рад пастаноў, накіраваных на далейшы ўздым сельскай гаспадаркі.

Аб рэарганізацыі Міністэрства сельскай гаспадаркі СССР. Пастанова ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР. — «Звязда», 1961, 21 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 21 лют.

У пастанове гаворыцца аб тым, што ў сучасных умовах узнікла неабходнасць карэнным чынам перабудаваць апарат сельскагаспадарчых органаў, пераўтварыўшы яго з апарату адміністрацыйнага кіравання ў арганізатарскі цэнтр па ўкараненню ў вытворчасць дасягненняў навукі і перадавога вопыту. У пастанове адзначаны функцыі і прыведзена структура Міністэрства сельскай гаспадаркі СССР, міністэрстваў саюзных рэспублік, краявога або абласнога ўпраўлення сельскай гаспадаркі. Асветлены асноўныя напрамкі ў рабоце доследных гаспадарак.

Аб утварэнні Усесаюзнага аб'яднання Савета Міністраў СССР па продажу сельскагаспадарчай тэхнікі, запасных частак, мінеральных угнаенняў і іншых матэрыяльна-тэхнічных сродкаў, арганізацыі рамонту і выкарыстання машын у калгасах і саўгасах («Саюзсельгастэхніка»). [Пастанова ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР]. — «Звязда», 1961, 22 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 22 лют.

У пастанове адзначаны задачы аб'яднання «Саюзсельгастэхніка», яго структура. Новая сістэма забеспячэння калгасаў і саўгасаў матэрыяльна-тэхнічнымі сродкамі, пабудаваная на больш дэмакратычных асновах, дазволіць лепш улічваць запатрабаванні гаспадарак у тэхніцы, запасных частках і мінеральных угнаеннях у залежнасці ад занальных асаблівасцей розных раёнаў.

Аб электрыфікацыі сельскай гаспадаркі СССР у 1961—1965 гадах. [Пастанова ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР]. — «Звязда», 1961, 23 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 23 лют.

ЦК КПСС і Савет Міністраў СССР даручылі ЦК кампартый і Саветам Міністраў саюзных рэспублік распрацаваць такія мерапрыемствы, каб не пазней 1965 года перавесці на электраэнергію ў калгасах і саўгасах абсталяванне для жывёлагадоўчых ферм, ачысткі і сушкі збожжа, першапачатковай перапрацоўкі сельскагаспадарчых прадуктаў, абсталяванне калгасных і саўгасных майстэрань і іншыя стацыянарныя машыны і абсталяванне.

Аб перабудове і паляпшэнні арганізацыі дзяржаўных закупак сельскагаспадарчых прадуктаў. — Аб паляпшэнні арганізацыі збыту лішкаў сельскагаспадарчых прадуктаў калгаснікаў і калгасаў. [Пастановы ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР]. — «Звязда», 1961, 28 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 28 лют.

У мэтах паляпшэння нарыхтовак сельскагаспадарчых прадуктаў ЦК КПСС і Савет Міністраў пастанавілі, што з 1961 года закупкі збожжа, мяса, малака і іншых прадуктаў і сыравіны ажыццяўляюцца на аснове дагавораў кантрактацыі, якія з'яўляюцца заказам калгасам і саўгасам на неабходную дзяржаве прадукцыю. З мэтай забеспячэння больш арганізаванага збыту лішкаў сельскагаспадарчых прадуктаў калгасаў і калгаснікаў і вызвалення іх ад нерацыянальных затрат працы і сродкаў, звязаных з рэалізацыяй прадуктаў на калгасных рынках, ЦК КПСС і Савет Міністраў СССР прызналі неабходным, каб спажывецкая кааперацыя ўзмацніла закупку ў калгасаў і асабліва ў калгаснікаў лішкаў прадуктаў, якія дзяржава не купляе, і прадавала б іх на мясцовых рынках. Дзякуючы гэтаму калгаснікі не будуць адрывацца ад вытворчай работы ў калгасах.

У студзені — сакавіку гэтага года ў многіх эканамічных раёнах нашай краіны адбыліся нарады перадавікоў сельскай гаспадаркі, на якіх былі абмеркаваны вынікі студзеньскага Пленума ЦК КПСС і распрацаваны мерапрыемствы па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі гэтых раёнаў. На нарадах з прамовамі выступіў М. С. Хрушчоў. Гэтыя прамовы маюць вялікае значэнне не толькі для развіцця сельскай гаспадаркі дадзенага раёна, але змяшчаюць рад каштоўных парад і прапаноў для любых раёнаў нашай краіны.

Хрушчоў М. С. Паспяхова ажыццёвім рашэнні студзеньскага Пленума ЦК КПСС. Прамова тав. М. С. Хрушчова на Пленуме ЦК Кампартыі Украіны 28 студз. 1961 г. — «Звязда», 1961, 1 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 1 лют.

У гэтай прамове таварыш М. С. Хрушчоў падрабязна растлумачвае, як павінны працаваць доследна-паказальныя гаспадаркі, якія перавагі мае новы парадак забеспячэння калгасаў і саўгасаў тэхнікай; гаворыць аб неабходнасці ўзмацнення матэрыяльнай зацікаўленасці калгаснікаў і рабочых саўгасаў, старшынь калгасаў і дырэктараў саўгасаў, спецыялістаў сельскай гаспадаркі ў павелічэнні вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў; аб укараненні вопыту перадавікоў ва ўсе гаспадаркі.

Хрушчоў М. С. Паўней выкарыстоўваць магчымасці Паўночнага Каўказа для павелічэння вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў. Прамова тав. М. С. Хрушчова на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі раёнаў Паўночнага Каўказа 1 лют. 1961 г. — «Звязда», 1961, 7 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 7 лют.

Важнае значэнне маюць пастаўленыя таварышам М. С. Хрушчовым у гэтай прамове пытанні паляпшэння падрыхтоўкі кадраў спецыялістаў сельскай гаспадаркі, стварэння

вучнёўскіх брыгад у калгасах і саўгасах, правільнай арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва. Таварыш М. С. Хрушчоў уносіць прапанову ўвесці «Залатую кнігу», у якую заносіліся б імёны тых, хто датэрмінова дасягнуў узроўню вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў, прадугледжанага сямігадовым планам.

Хрушчоў М. С. Абапіраючыся на перадавы вопыт і дасягненні навукі, дабівацца агульнага ўздыму сельскай гаспадаркі. Прамова тав. М. С. Хрушчова на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі абласцей Цэнтральнай чарназёмнай зоны Расійскай Федэрацыі ў г. Варонежы 11 лют. 1961 г. — «Звязда», 1961, 19 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 19 лют.

У першую чаргу М. С. Хрушчоў указвае на неабходнасць павышэння дысцыпліны і адказнасці за гаспадарку, барацьбы з тымі, хто дапускае безгаспадарчасць. У прамове падкрэсліваецца вялікае значэнне шырокага распаўсюджвання вопыту перадавікоў сельскай гаспадаркі, умелага заахвочвання людзей да працы, размяшчэння сельскагаспадарчых навучальных устаноў у саўгасах; закранаюцца пытанні барацьбы з антыграмадскімі з'явамі. М. С. Хрушчоў спыняецца на пытаннях правільнай арганізацыі вытворчасці, стварэння кармавой базы жывёлагадоўлі, падрыхтоўкі кадраў для сельскай гаспадаркі. Ён адзначае таксама, што абавязак кожнага кіраўніка — чула прыслухоўвацца да голасу мас, хутчэй ліквідаваць недахопы.

Хрушчоў М. С. Павышаць узровень кіраўніцтва сельскай гаспадаркай. Прамова тав. М. С. Хрушчова на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі нечарназёмнай зоны РСФСР у г. Маскве 23 лют. 1961 г. — «Звязда», 1961, 2 сак.; «Калгас. праўда», 1961, 2 сак.

Нечарназёмная зона РСФСР па сваіх умовах бліжэй за ўсё да ўмоў нашай рэспублікі. Таму ўсе пытанні, узнятыя таварышам Хрушчовым на гэтай нарадзе, датычацца і працаўнікоў сельскай гаспадаркі Беларусі. Таварыш М. С. Хрушчоў гаворыць аб тым, што галоўным напрамкам развіцця сельскай гаспадаркі нечарназёмнай зоны павінны быць малочная жывёлагадоўля і свінагадоўля, а таксама птушкагадоўля і развядзенне раманаўскіх авечак. Асноўнымі кармавымі культурамі павінны стаць кукуруза і цукровыя буракі. Таварыш М. С. Хрушчоў указаў таксама на няправільнае выкарыстанне пасяўных плошчаў у нечарназёмнай зоне. Неабходна павялічыць плошчы пад збожжавымі культурамі, ільном і каноплямі. Аднак атрымліваць высокія ўраджаі ўсіх гэтых культур у нечарназёмнай зоне можна толькі на добра ўгноенай глебе. Таварыш М. С. Хрушчоў раіць шырока выкарыстоўваць рэкамендацыі акадэміка Т. Д. Лысенкі па

ужыванню угнаенняў. Вялікае месца ў прамове займаюць пытанні падбору і выхавання кадраў.

Хрушчоў М. С. Сельская гаспадарка індустрыяльнага Урала павінна развівацца больш высокімі тэмпамі! Прамова тав. М. С. Хрушчова на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі абласцей і аўтаномных рэспублік Урала ў г. Свярдлоўску 2 сак. 1961 г. — «Звязда», 1961, 7 сак.; «Калгас. праўда», 1961, 7 сак.

У прамове надаецца вялікае значэнне вопыту перадавікоў, павышэнню культуры земляробства з улікам занальных асаблівасцей, сістэме матэрыяльнага заахвочвання, арганізацыі працы ў калгасах, падбору кадраў і г. д. Адным з карэнных пытанняў з'яўляецца барацьба за прадукцыйнасць працы і зніжэнне сабекошту прадукцыі.

Хрушчоў М. С. Узяць новыя рубяжы ў развіцці сельскай гаспадаркі Сібіры. Прамова таварыша М. С. Хрушчова на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі абласцей, краёў і аўтаномных рэспублік Сібіры ў г. Новасібірску 8 сак. 1961 г. — «Звязда», 1961, 12 сак.; «Калгас. праўда», 1961, 12 сак.

У прамове разгледжаны некаторыя канкрэтныя пытанні павелічэння вытворчасці збожжа і прадуктаў жывёлагадоўлі. Галоўную ўвагу М. С. Хрушчоў удзяляе пытанням развіцця жывёлагадоўлі, падкрэслівае значэнне вырошчвання на корм высокіх ураджаяў кукурузы і цукровых буракоў, кармавых бабоў для ўзбагачэння кармоў бялкамі, значэнне круглагадовага ўтрымання жывёлы на кукурузным сіласе. Спыняючыся на рабоце доследных станцый і інстытутаў, перадавых гаспадарак Сібіры, М. С. Хрушчоў паказвае ролю навукі ў далейшым уздыме гаспадаркі, гаворыць аб неабходнасці вывучаць і распаўсюджваць вопыт комплексных брыгад, павышаць адказнасць не толькі за ўраджай сваёй гаспадаркі, але і за ўраджаі калгасаў-суседзяў.

Хрушчоў М. С. Асваенне цаліны — вялікая перамога ленінскай палітыкі партыі. Прамова тав. М. С. Хрушчова на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі Цаліннага краю 14 сак. 1961 г. — «Звязда», 1961, 19 сак.; «Калгас. праўда», 1961, 19 сак.

Шмат увагі ў прамове ўдзелена падрыхтоўцы спецыялістаў сельскай гаспадаркі, набліжэнню сельскагаспадарчых навучальных устаноў да вытворчасці, пытанням падбору, выхавання кадраў, кіраўніцтва сельскай гаспадаркай з боку партыйных арганізацый. Таварыш М. С. Хрушчоў гаворыць аб неабходнасці ўзмацнення клопатаў аб быце і культурным абслугоўванні працаўнікоў сельскай гаспадаркі.

Гаворачы аб задачах цаліннікаў па развіццю жывёлагадоўлі, таварыш М. С. Хрушчоў закранае агульныя пытанні

павышэння вытворчасці мяса на 100 гектараў ворнай зямлі і называе Беларусь сярод рэспублік, якія павінны мець мяса значна больш за сярэдні агульнасаюзны паказчык.

Хрушчоў М. С. Новы этап асваення цаліны і задачы сельскай гаспадаркі Казахстана. Прамова тав. М. С. Хрушчова на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі Казахскай ССР у г. Алма-Аце 21 сак. 1961 г. — «Звязда», 1961, 26 сак.; «Калгас. праўда», 1961, 26 сак.

М. С. Хрушчоў у гэтай прамове гаворыць, што барацьба з шаблонам ва ўжыванні травапольнай сістэмы земляробства не азначае адмаўлення ад усялякага парадку ў земляробстве, а патрабуе распрацоўкі розных сістэм земляробства для ўсіх зон нашай краіны ў залежнасці ад канкрэтных прыродна-эканамічных умоў. Ён раіць вырошчваць больш гароху і кармавых бабоў, сеяць грэчку двухрадковым, а проса — шырокарадным спосабамі, сіласаваць кукурузу з саломай. У прамове зноў падкрэсліваецца значэнне матэрыяльнай зацікаўленасці калгаснікаў і рабочых саўгасаў, неабходнасць вылучэння здольных людзей на кіруючыя пасады.

На сходзе актыву Кампартыі Беларусі, які адбыўся 31 студзеня — 1 лютага 1961 г. у Мінску, былі ўсебакова і глыбока абмеркаваны рашэнні студзеньскага Пленума ЦК КПСС і падведзены вынікі развіцця сельскай гаспадаркі рэспублікі ў 1961 годзе. Сход вызначыў канкрэтныя мерапрыемствы, ажыццяўленне якіх дазволіць датэрмінова дасягнуць устаноўленых для рэспублікі паказчыкаў.

Па-баявому ажыццёвім рашэнні студзеньскага Пленума ЦК КПСС. Рэзалюцыя сходу актыву Кампартыі Беларусі па дакладу першага сакратара ЦК КПБ тав. К. Т. Мазурава «Аб выніках студзеньскага Пленума ЦК КПСС 1961 года і мерах па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі Беларускай ССР». — «Звязда», 1961, 3 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 3 лют.

Мазураў К. Т. Аб выніках студзеньскага Пленума ЦК КПСС 1961 года і мерах па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі Беларускай ССР. Даклад першага сакратара ЦК КПБ тав. К. Т. Мазурава на сходзе актыву Кампартыі Беларусі. — «Звязда», 1961, 2 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 2 лют.

Аб выніках студзеньскага Пленума ЦК КПСС 1961 года і мерах па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі Беларускай ССР. Спрэчкі па дакладу першага сакратара ЦК КПБ тав. К. Т. Мазурава. — «Звязда», 1961, 3 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 3 лют. пад загал. «Са сходу актыву Кампартыі Беларусі».

11—12 красавіка праходзіў V Пленум ЦК КП Беларусі,

які абмеркаваў пытанні аб стане і мерах паляпшэння партыйна-арганізацыйнай работы ў партыйных арганізацыях КПБ і аб мерах па выкананню рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК КПСС. Па другому пытанню Пленум прыняў пастанову:

Аб мерапрыемствах па выкананню рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК КПСС аб павелічэнні вытворчасці і нарыхтовак сельскагаспадарчых прадуктаў. Пастанова V Пленума ЦК КП Беларусі ад 12 крас. 1961 г. — «Звязда», 1961, 25 крас.; «Калгас. праўда», 1961, 25 крас.

Пленум заклікаў усе партыйныя і камсамольскія арганізацыі, савецкія і сельскагаспадарчыя органы, усіх працаўнікоў вёскі яшчэ шырэй разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва за ажыццяўленне рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК КПСС. Для гэтага неабходна прывесці ў дзеянне нявыкарыстаныя рэзервы і намаганні на далейшае арганізацыйнае ўмацаванне калгасаў і саўгасаў, настойліва змагацца за ўкараненне дасягненняў навукі і вопыту перадавікоў.

Даклады кіраўнікоў абласцей Беларускай ССР па гэтаму пытанню і спрэчкі па дакладах гл. у «Звяздзе» і «Калгас. праўдзе» ад 16 красавіка 1961 г.

УЗДЫМ КУЛЬТУРЫ ЗЕМЛЯРОБСТВА — ГАЛОЎНАЕ У БАРАЦЬБЕ ЗА БАГАЦЦЕ ПРАДУКТАЎ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ

«Сельскагаспадарчая вытворчасць павінна быць арганізавана такім чынам, каб яна кожны год, пры любых умовах надвор'я, гарантавала атрыманне неабходных краіне прадуктаў для поўнага задавальнення патрэбнасці народа».

З пастановы Пленума ЦК КПСС 18 студз. 1961 г.

Дабіцца павелічэння ўраджайнасці немагчыма без павышэння агульнай культуры земляробства. Як гаворыцца ў дакладзе К. Т. Мазурава на Пленуме ЦК КПСС, перад сельскай гаспадаркай рэспублікі стаіць задача у 1961—1962 гг. поўнасцю асвоіць уведзеныя ў калгасах і саўгасах севазвароты; ужо ў 1961 годзе перайсці на суцэльную гатунковую сяўбу ўсіх культур, нарыхтаваць і ўнесці на палі 60 мільёнаў тон мясцовых арганічных угнаенняў, павялічыць ужыванне мінеральных угнаенняў. Неабходна дабіцца скарачэння тэрмінаў і павышэння якасці ўсіх сельскагаспадарчых работ.

Значнага прыросту сельскагаспадарчай прадукцыі можна дабіцца за кошт шырокага ўжывання хімічных мер барацьбы з пустазеллем, шкоднікамі і хваробамі сельскагаспадарчых раслін.

Аб мерапрыемствах па забеспячэнню ўнясення ў глебу угнаенняў пад ураджай сельскагаспадарчых культур 1961 года ў калгасах і саўгасах рэспублікі. [Пастанова ЦК КП Беларусі і Савета Міністраў БССР]. — «Звязда», 1961, 18 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 18 лют.

Рэкамендацыі Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР [па падрыхтоўцы насеннага матэрыялу да веснавой сяўбы]).— «Калгас. праўда», 1961, 1 сак.

Рэкамендацыі Міністэрства сельскай гаспадаркі Беларускай ССР [па правядзенню вясенніх палявых работ]. — «Калгас. праўда», 1961, 9 сак.

Даведнік брыгадзіра паляводчай брыгады. Пад рэд. А. А. Русінава. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 398 стар. 15.000 экз. 53 к.

У першай частцы даведніка змешчаны звесткі аб арганізацыі галіновых і комплексных брыгад, абавязках брыгадзіра, арганізацыі асноўных палявых работ у калгасе, парадку аплаты працы, аб арганізацыі планавання і ўліку ў брыгадзе, аб правілах скарыстання сельскагаспадарчай тэхнікі і коней. Частка другая прысвечана агратэхнічным асновам раслінаводства: агульнаму раслінаводству і агратэхніцы вырошчвання асобных культур, насенняводству, ахове раслін, арганізацыі кармавой базы. Прыведзен таксама прыкладны каляндар сельскагаспадарчых работ. У трэцяй частцы дадзены розныя даведачныя звесткі і вылічэнні, даведачны слоўнік.

Сычоў Ф. І. Вось што азначае агратэхнічны комплекс! — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 2, стар. 11.

У артыкуле абагульняецца вопыт калгаса «Чырвоная Армія» Віцебскага раёна, які дзякуючы асваенню рашаючых звенняў агратэхнічнага комплексу (севазваротаў, сістэмы апрацоўкі і ўгнаення глебы, пасеву гатунковым насеннем) дасягнуў высокіх ураджаяў сельскагаспадарчых культур і добрых паказчыкаў у жывёлагадоўлі.

Трашчанок М. А. Кожнай гаспадарцы — рацыянальную сістэму земляробства. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 2, стар. 20—21.

Галоўны аграном саўгаса «Межава» Аршанскага раёна расказвае аб вопыце ўкаранення ў саўгасе травапольнай сістэмы земляробства на кіслых дзярнова-падзолістых сярэдніх суглінках.

Казута І. Р. і **Барысевіч І. М.** Што даюць правільныя травапольныя севазвароты. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 80 стар. 6.000 экз. 11 к.

Аўтары разглядаюць агульныя пытанні распрацоўкі сістэм земляробства ва ўмовах БССР і асноўныя элементы травапольнай сістэмы земляробства: увядзенне травапольных севазваротаў, правільную апрацоўку глебы, сістэму прымянення ўгнаенняў. Ахарактарызаван стан увядзення і асваення правільных севазваротаў у калгасах і саўгасах рэспублікі. Прыведзены схемы палявых (з указаннем удзельнай вагі асобных культур) і кармавых севазваротаў, а таксама асаблівасці ўвядзення севазваротаў на тарфяна-балотных глебах. На прыкладзе перадавых калгасаў БССР паказана, што даюць правільныя севазвароты, як практычна прымяняюцца

сістэмы ўгнаенняў і апрацоўкі глебы ў залежнасці ад глеба-ва-кліматычных умоў і ўзроўню культуры земляробства.

Бесман И. И. и **Зенин С. М.** Опыт освоения севооборотов в колхозе имени Сталина (Дзержинский район Минской обл.). Минск, Госиздат БССР, 1960. 52 стр. с илл. 2.000 экз. 7 к.

Дана характеристика природно-экономических условий колхоза, описан опыт составления плана перехода к севообороту (приведены переходные таблицы). Большое внимание уделено размещению культур в полях севооборота и развитию травосеяния. Показана роль многолетних трав и посева люпина на зелёное удобрение в повышении урожайности сельскохозяйственных культур. Охарактеризованы системы обработки почвы и удобрения в севооборотах. Приводятся результаты хозяйственной деятельности колхоза имени Сталина, показывающие большое значение севооборотов в развитии всех отраслей хозяйства и увеличении выхода сельскохозяйственной продукции на 100 гектаров земли.

Лысенко Т. Д. Питание растений и удобрение полей. — «Правда», 1961, 25 февр.; «Калгас. праўда», 1961, 26 лют.

В речи академика Т. Д. Лысенко на совещании передовиков сельского хозяйства областей и автономных республик Центра России популярно изложена его теория биологического почвенного питания растений. Даны конкретные рекомендации по удобрению полей в нечерноземной зоне органо-минеральными смесями и приготовлению навозно-дерновых и навозно-земляных компостов.

Вильдфлуш Р. Т., Брагин А. М. и **Каликинский А. А.** Краткий справочник по удобрениям для БССР. 3-е испр. и доп. изд. Минск, Госиздат БССР, 1960. 298 стр. 11.000 экз. 41 к.

На основе обобщения результатов опытных работ с удобрениями в БССР и передовой практики колхозов и совхозов в справочнике даются рекомендации по производству, хранению и применению органических и рациональному использованию местных удобрений. Освещены вопросы применения системы удобрений в севообороте под полевые и овощные культуры, вопросы удобрения плодовых и ягодных культур, лугов и пастбищ. Рассматриваются особенности удобрения сельскохозяйственных культур на торфяно-болотных почвах низинного типа. В начале справочника сообщаются краткие сведения о питании растений и свойствах почв БССР в связи с применением удобрений.

Балахонов С. И. Как приготовлять, хранить и использовать органические удобрения. Минск, 1960. 32 стр. (О-во по распространению полит. и науч. знаний БССР. № 10). 9.060 экз. 5 к.

Брошюра обобщает достижения передовых хозяйств и

научных учреждений Белоруссии по приготовлению, хранению и высокоэффективному использованию навоза, торфа, птичьего помета, торфонавозных, торфонавозоминеральных, торфожижевых, торфолюпиновых и других компостов. Кратко освещены вопросы механизации приготовления и применения компостов.

Лайков Н. З. Опыт применения органо-минеральных смесей. Под науч. ред. А. И. Козловского. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 40 стр. 5.000 экз. 5 к.

Излагаются теоретические основы применения органо-минеральных смесей в небольших дозах. Обобщены результаты собственных многолетних исследований автора о влиянии различных органо-минеральных смесей на урожай полевых культур. Показана эффективность их применения на различных почвах. Даны рекомендации по приготовлению, хранению и применению органо-минеральных смесей.

Минкевич И. Повышение плодородия легких почв. — «Колхоз. производство», 1960, № 7, стр. 19—20.

В БССР имеется около 10 миллионов гектаров легких почв, что составляет примерно половину земельной площади республики. Автор рекомендует в статье систему повышения плодородия легких почв, состоящую в правильном сочетании послойного внесения органических удобрений с зеленым удобрением и известкованием.

Ралько В. А. Фабрика удобрений. Минск, Госиздат БССР, 1960. 40 стр. (Новаторы с.-х. производства). 6.000 экз. 5 к.

Колхоз им. Сталина Пинского района, которым руководит Герой Социалистического Труда В. А. Ралько, благодаря правильному накоплению и использованию местных удобрений из года в год повышает урожаи сельскохозяйственных культур. Автор рассказывает об увеличении производства навоза и улучшении его качества путем круглогодового содержания скота на обильной подстилке с вывозкой навоза два раза в год, об организации хранения навоза и вывозке его на поля, о накоплении и использовании навозной жижи. Дополнительными ресурсами накопления органических удобрений является производство торфофекальных компостов в траншеях на пригородных полях колхоза. Охарактеризована система удобрений в севооборотах колхоза, показана эффективность известкования кислых почв.

Ермилов Г. Б. Полевая всхожесть семян и причины ее снижения. М., М-во сельского хозяйства РСФСР, 1960. 40 стр. с илл. (Вопросы повышения культуры земледелия). 24.000 экз. 7 к.

Повышение полевой всхожести семян — большой резерв увеличения урожайности сельскохозяйственных культур, со-

кращения затрат при посеве и снижения себестоимости продукции. Объясняя, что такое полевая всхожесть семян, автор рассказывает о хранении и предпосевной обработке семян, о влиянии на всхожесть влажности, состояния почвы, микроорганизмов и вредителей. Приведены примеры расчета хозяйственной годности семян и определения нормы высева в зависимости от качества посевного материала.

Захараў С. С. Занятыя папары і рацыянальнае іх выкарыстанне. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 36 стар. 6.000 экз. 5 к.

Дадзена апісанне віка-аўсянага, жытне-вікавага, канюшынавага, бульбянога, кукурузнага, лубінавага (з пасевам лубіну на корм жывёле) і сідэральных папараў, а таксама сяўбы азімых па пласту і па абароту пласта шматгадовых траў пасля ільну. Прыведзены даныя па ўраджайнасці папаразанімаючых культур і азімых у перадавых гаспадарках і навукова-даследчых установах БССР, паказана высокая эфектыўнасць замены чыстых папараў занятымі. У спецыяльным раздзеле разгледжаны пытанні паглыблення ворнага слоя ў папаравых і прапашных палях, што з'яўляецца важным мерапрыемствам у справе павышэння ўраджайнасці азімых і папаразанімаючых культур.

Памятка о районированных сортах сельскохозяйственных культур в Белорусской ССР. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 30 стр. 5.000 экз. 3 к.

Дана краткая хозяйственно-биологическая характеристика сортов полевых и овощных культур, районированных в БССР. Брошюра может служить руководством при апробации посевов для специалистов сельского хозяйства и бригадиров полеводческих бригад.

Никифоров А. М. Борьба с вредителями и болезнями сельскохозяйственных культур. 3-е изд. М., Сельхозгиз, 1960. 131 стр. с илл. (Учебники и учеб. пособия для подготовки с.-х. кадров массовой квалификации). 18.000 экз. 27 к.

Учебное пособие содержит сведения об основных возбудителях болезней и вредителях зерновых, бобовых, технических и овощных культур. Дана характеристика химических веществ, применяемых для этой цели. В одной из глав рассказывается об амбарных вредителях и мерах борьбы с ними. Указаны основные правила техники безопасности при хранении и использовании ядохимикатов.

Безденко Т. Т. Биологический метод борьбы с вредителями сельскохозяйственных культур. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 43 стр. с илл.; 1 л. табл. 3.000 экз. 10 к.

На конкретных примерах показан вред, причиняемый сельскохозяйственным культурам насекомыми-вредителями, и эффективность борьбы с ними в колхозах и совхозах БССР

путем применения полезных насекомых (яйцеедов, наездников и хищников), бактерий и грибов, заражающих вредителей. Основное внимание автор уделяет использованию яйцееда-трихограммы в борьбе с вредителями плодовых, полевых и овощных культур.

Агротехнические требования по борьбе с наиболее распространенными и вредными сорняками на полях колхозов и совхозов Белоруссии. Минск, Госиздат БССР, 1960. 48 стр. с илл. (М-во сельского хозяйства БССР). 10.000 экз. Беспл.

Дана краткая характеристика малолетних и многолетних сорняков и сорняков-паразитов. Показан вред, причиняемый ими земледелию. Освещена система мер борьбы с сорняками в условиях Белоруссии. Основное место занимает описание химических методов борьбы с сорняками в посевах льна, зерновых культур и кукурузы. Показана эффективность применения гербицидов в колхозах Белоруссии.

У 1961 годзе будуць выдадзены наступныя кнігі па павышэнню культуры земляробства:

Смирнов Н. Д. и др. Краткий справочник по удобрениям. М., Сельхозгиз. (Срок выхода — 3-й квартал).

Бычкоў А. І. Больш угнаенняў — вышэй ураджай. Сельгасвыд БССР. (Тэрмін выхаду — 3-і квартал).

ПАВЯЛІЧЫЦЬ ВЫТВОРЧАСЦЬ ЗБОЖЖА

«У развіцці ўсёй сельскагаспадарчай вытворчасці, у тым ліку і жывёлагадоўлі, рашаючую ролю адыгрывае далейшы ўздым зернявой гаспадаркі».

З прамовы М. С. Хрушчова на Пленуме ЦК КПСС 17 студз. 1961 г.

У дакладзе на Пленуме ЦК КПСС таварыш М. С. Хрушчоў рэзка крытыкаваў Беларусь за тое, што за апошнія гады ў рэспубліцы скараціліся пасяўныя плошчы пад збожжавымі культурамі, зменшыліся нарыхтоўкі збожжа. Для таго каб забяспечыць рост продажу збожжа дзяржаве, патрэбнасці калгаснікаў у харчовым збожжы і растучай грамадскай жывёлагадоўлі — у канцэнтраваных кармах, трэба давесці ў бліжэйшыя гады вытворчасць збожжа не менш чым да 4,5 мільёна тон. Неабходна значна павысіць ураджайнасць збожжавых культур.

Трэба расшырыць плошчу пасеваў асноўнай у Беларусі крупяной культуры — грэчкі і атрымаць ураджай яе не менш чым 5 цэнтнераў з гектара. У дакладзе на сходзе актыву Кампартыі Беларусі таварыш К. Т. Мазураў сказаў: «Справа гонару партыйных арганізацый усіх калгасаў і саўгасаў рэспублікі — зрабіць 1961 год пераломным у павелічэнні вытворчасці грэчкі».

Аб мерах па павелічэнню вытворчасці грэчкі ў калгасах і саўгасах рэспублікі ў 1961 г. [Пастанова ЦК КПБ і Савета Міністраў БССР]. — «Звязда», 1961, 9 лют.; «Калгас. праўда», 1961, 9 лют.

Савіцкі А. А. Наш вопыт атрымання высокіх ураджаяў збожжавых культур. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 28 стар. з іл. (Наватары с.-г. вытворчасці). 6.000 экз. 4 к.

Калгас «Зара камунізма» Навагрудскага раёна за апошнія шэсць год дабіўся значных поспехаў у павышэнні ўра-

джайнасці: у 1959 годзе сабрана збожжавых культур у сярэднім па 21 цэнтнеру з гектара, кукурузы — па 500 цэнтнераў. Высокія ўраджаі і іншых культур. Пры гэтым цэнтнер збожжа каштаваў калгасу 40 рублёў 60 капеек (у старых грошах). Старшыня калгаса на старонках гэтай брашуры расказвае аб тых мерапрыемствах, якія забяспечылі калгасу высокія ўраджаі як азімых, так і яравых культур.

Дзенісенка Д. А. Наш вопыт вырошчвання збожжавых і тэхнічных культур. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 38 стар. з іл. і партр. 4.000 экз. 4 к.

Калгас імя Жданава Навагрудскага раёна штогод атрымлівае высокія ўраджаі збожжавых культур — па 17—22 цэнтнеры з гектара. Аўтар брашуры — старшыня калгаса — расказвае аб агратэхніцы збожжавых і тэхнічных культур у калгасе на суглінiстых і супясчаных глебах, аб уборцы гэтых культур. Спецыяльны раздзел прысвечан перадавікам калгаса — раслінаводам і механізатарам. Асветлены перспектывы развіцця калгаса на сямігодку.

Яхімовіч А. С. Павялічым вытворчасць збожжа. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 1, стар. 18.

Больш палавіны зямельнай плошчы калгаса «Радзіма» Драгічынскага раёна займалі балоты і забалочаныя землі. У артыкуле расказваецца аб асваенні калгасам тарфянікаў і вырошчванні на іх высокіх і ўстойлівых ураджаяў збожжавых культур.

Б/70353

Кудласевіч І. А. Ураджайнасць збожжавых узрасла ў тры разы. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 3, стар. 10.

Калгас імя Леніна Столінскага раёна ў 1959 годзе атрымаў па 20,8 цэнтнера збожжа з кожнага гектара. Старшыня гэтага калгаса коратка расказвае аб агратэхнічных мерапрыемствах па вырошчванню збожжавых культур — асваенні севазваротаў, угнаенні, сяўбе гатунковым насеннем, доглядзе пасеваў і г. д.

Панглiш Р. П. Насенняводства збожжавых культур у Беларускай ССР. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 95 стар. з іл. 6.000 экз. 13 к.

Ахарактарызаваўшы значэнне, стан і задачы сартавога насенняводства ў БССР, аўтар асвятляе пытанні арганізацыі і метады насенняводчай работы па вытворчасці насення эліты, I і II рэпрадукцый. Асобны раздзел прысвечан арганізацыі насенняводчай работы ў калгасах і саўгасах. Апісана агратэхніка насенняводчых пасеваў і меры барацьбы са шкоднікамі і хваробамі. Прыведзена характарыстыка раянiраваных у БССР сартоў збожжавых і зернебабовых культур. Дадзены рэкамендацыі па правядзенню апрабацыі пасеваў і насеннага кантролю, састаўленню дакументацыі на сартавое

насенне. Расказана аб умовах нарыхтовак і водпуску сартавога насення.

Міхалок П. М. і **Хазанаў Н. Х.** Вопыт работы райнасенгаса «Сталінскі шлях» Мінскага раёна. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, 38 стар. з іл. 3.000 экз. 5 к.

Перадавы ў рэспубліцы райнасенгас «Сталінскі шлях» забяспечвае насеннем вышэйшых рэпрадукцый лепшых раяніраваных сартоў зерневых культур калгасы і саўгасы Мінскага і Дзяржынскага раёнаў. У брашуры дадзена агульная характарыстыка райнасенгаса і апісаны асаблівасці агратэхнікі насенняводчых пасеваў зерневых культур.

Анохин А. Н. Как получить высокие урожаи гречихи в БССР. Минск, Госиздат БССР, 1960. 68 стр. с илл. 4.000 экз. 9 к.

На основании обобщения опыта колхозов, совхозов и научно-исследовательских учреждений БССР и других районов нечерноземной полосы автор дает рекомендации по возделыванию гречихи в Белоруссии. Рассмотрены место этой культуры в севообороте, система обработки почвы и удобрения, способы подготовки семян к севу, мероприятия по уходу за посевами, уборка урожая. Показана хозяйственная ценность гречихи, описаны ее биологические особенности и требования к условиям произрастания. Охарактеризованы лучшие для БССР сорта гречихи, освещены вопросы ее семеноводства.

Багрэеў Е. І. Сейце больш грэчкі! — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 4, стар. 14.

У артыкуле паказана гаспадарчае значэнне грэчкі і дадзены парады па яе вырошчванню ва ўмовах Беларусі.

Аніскін В. Адрадзіць славу церахоўскай грэчкі. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 2, стар. 13—14.

У артыкуле адзначаны прычыны скарачэння пасеваў і зніжэння ўраджайнасці грэчкі ў Церахоўскім раёне, які да вайны славіўся ўраджаямі гэтай культуры. Расказваецца аб барацьбе перадавікоў за зварот былой славы і аб поспехах паасобных калгасаў і брыгад у вырошчванні высокіх ураджаяў грэчкі.

Пугач А. В. Вырошчваць грэчку выгадна! — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 5, стар. 11.

Калгас «Сталінец» Гарадзішчанскага раёна сее шмат грэчкі, бо пераканаўся ў яе вялікай выгадзе. За апошнія тры гады калгас атрымліваў ад рэалізацыі грэчкі больш 200 тысяч рублёў (у старых грошах) штогод. Сярэдні ўраджай за гэтыя гады склаў 9,2 цэнтнера з гектара. Старшыня калгаса А. В. Пугач у гэтым артыкуле коратка расказвае аб ужываемых агратэхнічных прыёмах вырошчвання грэчкі, даступных кожнай гаспадарцы.

Багамолава М. Т. і **Багамолаў А. М.** За высокі ўраджай ячменю ў БССР. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 40 стар. з іл. 4.000 экз. 6 к.

У брашуры коратка разгледжаны асноўныя пытанні біялогіі, агратэхнікі і насенняводства піваварнага ячменю, распрацаваныя беларускімі навукова-даследчымі ўстановамі і перадавымі гаспадаркамі. Апісаны раяніраваныя ў БССР лепшыя сарты ячменю. Спецыяльны раздзел прысвечан барацьбе са шкоднікамі і хваробамі гэтай культуры.

Горына Е. Д. і **Анохін А. Н.** Вопыт атрымання высокіх ураджаяў проса ў БССР. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1956. 43 стар. з іл. 3.000 экз. 60 к.

Абагулен вопыт перадавых калгасаў рэспублікі, якія вырошчваюць высокія ўраджаі проса на дзярнова-падзолістых і тарфяна-балотных глебах. Прыведзены рэкамендацыі навукова-даследчых устаноў, прымяненне якіх ва ўмовах Беларусі дазволіць павысіць ураджайнасць проса. У пачатку брашуры апісаны батанічныя і біялагічныя асаблівасці гэтай культуры і яе сарты. Даюцца парады па раздзельнай і камбайнавай уборцы проса, ачыстцы і захоўванню насення.

Тищенко А. Н. Агротехника гороха в нечерноземной полосе. М., Сельхозгиз, 1958. 55 стр. с илл. 13.000 экз. 7 к.

В брошюре кратко обобщен опыт колхозов и научно-исследовательских учреждений по выращиванию высоких урожаев гороха в условиях нечерноземной полосы. Описаны основные биологические особенности гороха, его сорта и агротехника возделывания.

Піндзіч І. М. Раздзельная ўборка збожжавых культур. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 95 стар. з іл. (Б-чка калгас. механізатара). 9.000 экз. 10 к.

На прыкладзе вопыту перадавых калгасаў БССР разгледжаны перавагі раздзельнага спосабу ўборкі і яго эфектыўнасць. Апісаны машыны для раздзельнай уборкі і пасляўборачнай апрацоўкі зерня, якія ўжываюцца ў Беларусі, іх канструкцыя, рэгуліроўка і тэхнічны догляд. Ахарактарызаваны агратэхнічныя патрабаванні да ўборкі збожжавых культур. Асветлена тэхналогія двухфазнай уборкі і асаблівасці ўборкі палеглага і вільготнага збожжа, уборкі яго на тарфяных глебах. Выкладзены пытанні кантролю якасці раздзельнай уборкі, правілы бяспекі і проціпажарныя мерапрыемствы.

Шабуневич В. Д. Опыт раздельной уборки зерновых культур в колхозах Уваровичского района. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1959. 35 стр. с илл. 4.000 экз. 4 к.

Показав преимущества раздельной уборки хлебов перед прямым комбайнированием, автор рассказывает об агротехнических требованиях к раздельной уборке, ее организации и

контроле за качеством. Большое внимание уделено способам скашивания и подборке хлебов при нормальных условиях, а также особенностям раздельной уборки малосоломистых низкорослых, полеглых, влажных, высокостебельных и высокоурожайных хлебов. Изложены правила техники безопасности при раздельной уборке.

Бяспалаў М. М. Механізаваны калгасны ток. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 100 стар. з іл. (Б-чка калгас. механізатара). 10.000 экз. 9 к.

Дадзена апісанне зернеачышчальных машын, сушылак і сартыровак, рэкамендацыі па будове і абсталяванню механізаванага тока, камплектаванню агрэгатаў машын для пасляўборачнай апрацоўкі зерня. Апісан тэхналагічны працэс работы на таку. Асветлены пытанні арганізацыі працы, разліку забяспечанасці механізаванымі сродкамі, кантролю якасці работы машын. Дадзены парады па догляду машын, абсталявання і пляцовак тока, па тэхніцы бяспекі і процілажарных мерапрыемствах.

КУКУРУЗА — КУЛЬТУРА ВЯЛІКІХ МАГЧЫМАСЦЕЙ

«Праз кукурузу ляжыць шлях павелічэння вытворчасці мяса і малака, а значыць, павышэння матэрыяльнага дабрабыту народа».

З прамовы М. С. Хрушчова на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі абласцей і аўтаномных рэспублік Урала 2 сак. 1961 г.

Перадавыя калгасы нашай рэспублікі, ужываючы комплексную механізацыю, вырошчваюць высокія ўраджаі кукурузы. Так, у калгасе «Кастрычнік» Хойніцкага раёна Гомельскай вобласці звяно механізатара Ул. Кота на плошчы 170 гектараў атрымала па 1.266 цэнтнераў зялёнай масы з пачаткамі з кожнага гектара. Трактарысты калгаса «Перамога» Клічаўскага раёна Магілёўскай вобласці Жудро і Харлап на плошчы 100 гектараў атрымалі па 1.165 цэнтнераў кукурузы з гектара.

Тав. К. Т. Мазураў у дакладзе на сходзе партактыву рэспублікі адзначыў, што ў паўднёвых раёнах Беларусі трэба сёлета пачаць вырошчваць кукурузу на зерне з выкарыстаннем яго для патрэб жывёлагадоўлі.

Неабходна, каб у 1961 годзе кукуруза вырошчвалася ў асноўным механізаваным спосабам, звеннямі, брыгадамі і атрадамі комплекснай механізацыі пры мінімальных затратах ручной працы.

Цішкоў С. Вырошчванне кукурузы ў БССР. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959, 103 стар. з іл.; 1 л. іл. 14.000 экз. 15 к.

Выкладзены вынікі ўласных навуковых даследаванняў аўтара, матэрыялы навукова-даследчых устаноў, а таксама перадавы вопыт кукурузаводаў калгасаў і саўгасаў БССР. Апісаны біялагічныя асаблівасці кукурузы, яе групы і раяніраваныя ў БССР сарты і гібрыды. Асветлены асаблівасці

вырошчвання кукурузы ў розных глебава-кліматычных зонах Беларусі, меры барацьбы са шкоднікамі і хваробамі. Расказана аб уборцы і ўліку ўраджаю, сіласаванні кукурузы і кансерваванні пачаткаў, аб комплекснай механізацыі вырошчвання і ўборкі кукурузы.

Гулейчык К. А. Кукуруза на тарфяна-балотных глебах. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 54 стар. 4.000 экз. 7 к.

Абагулен вопыт перадавых калгасаў, саўгасаў і навукова-даследчых устаноў Беларусі па вырошчванню кукурузы на асушаных і асвоеных тарфяніках. На аснове гэтага вопыту дадзены рэкамендацыі па выбару ўчастка і папярэдняй культуры ў севазвароце, па апрацоўцы глебы, унясенню ўгнаенняў, выбару сорта, тэрмінах і спосабах сяўбы, догляду пасеваў, барацьбе са шкоднікамі, уборцы кукурузы на сілас. Асветлен вопыт комплекснай механізацыі вырошчвання гэтай культуры. Паказана эканамічная эфектыўнасць вытворчасці кукурузы.

Тишков С. И. И у нас кукуруза вызревает. Минск, Госиздат БССР, 1961. 32 стр. 7.000 экз. 4 к.

Автор приводит многочисленные примеры получения высоких урожаев сухого зерна кукурузы (от 30 до 86 центнеров с гектара) в колхозах и совхозах различных районов нашей республики. В брошюре охарактеризованы кормовые достоинства сухого зерна кукурузы и початков восковой спелости, кратко описаны некоторые скороспелые и среднеспелые сорта и гибриды, могущие дать урожай спелого зерна в условиях Белорусской ССР. Даны рекомендации по агротехнике выращивания кукурузы на сухое зерно, борьбе с болезнями и вредителями, уборке, хранению и сушке зерна и семенного материала.

Васильев В. А. Как получить квадраты при механизированном севе кукурузы. Минск, Госиздат БССР, 1960. 52 стр. с илл. 10.000 экз. 7 к.

Обобщен опыт механизаторов-кукурузоводов Белоруссии и других республик. Даны рекомендации по технике сева, лучшему использованию и регулировке квадратно-гнездовых сеялок СКГК-6В и СКГН-6 (прицепной и навесной с диагональным переносом мерной проволоки), а также по переоборудованию сеялок с параллельным переносом проволоки для механического диагонального переноса. Изложены правила техники безопасности при работе на этих машинах.

Кабрынец Т. А. 1.725 цэнтнераў зялёнай масы кукурузы з кожнага гектара, Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 24 стар. з іл. (Наватары с.-г. вытворчасці). 6.000 экз. 4 к.

Кукурузаводы калгаса «Перамога» Пружанскага раёна вырасцілі ў 1959 годзе ў сярэднім па 914 цэнтнераў зялёнай

масы кукурузы з гектара. А звяно аўтара брашуры Т. А. Кабрынец дабілася рэкорднага для БССР ураджаю — 1.725 цэнтнераў з кожнага з 30 замацаваных за ім гектараў. Пры гэтым цэнтнер зялёнай масы і пачаткаў з участка звяна абышоўся калгасу ўсяго ў 45 капеек (у старых грошах). Звеннявая расказвае ў брашуры, як удалося вырасціць такі высокі ўраджай у неспрыяльны для кукурузы засушлівы год.

Кулеш И. В. Наш опыт комплексной механизации возделывания кукурузы и льна. Минск, 1960. 23 стр. с илл. (О-во по распространению полит. и науч. знаний БССР, № 5). 9.760 экз. 4 к.

Герой Социалистического Труда, механизатор колхоза «Чырвоны сцяг» Речицкого района Гомельской области И. В. Кулеш вместе со своим напарником В. Шурпо, применив комплексную механизацию выращивания кукурузы по методу Гиталова и Мануковского, собрал в 1959 году по 800 центнеров зеленой массы кукурузы с каждого из 190 гектаров. Одновременно они принимали участие в тереблении 210 гектаров льна. Знатный механизатор рассказывает в брошюре о своем опыте, дает советы, как лучше организовать комплексную механизацию возделывания этих культур.

Кот В. П. Путь к успеху. Минск, Госиздат БССР, 1960. 20 стр. с илл. (Выставка достижений нар. хозяйства СССР). 8.000 экз. Беспл.

В. П. Кот, звеньевой механизированного звена колхоза «Октябрь» Хойникского района Гомельской области, освещает опыт комплексной механизации возделывания кукурузы квадратно-гнездовым способом. Его звено в 1960 году с площади 170 гектаров получило 1.266 центнеров зеленой массы с початками с каждого гектара. В. П. Кот делится опытом использования сеялки СКГК-6В, самоходного комбайна СК-3 и другой техники на кукурузных полях, описывает агроприемы возделывания кукурузы, рассказывает о комбайновой уборке этой культуры и закладке силоса.

У 1961 годзе будуць выдадзены наступныя кнігі па вырошчванню кукурузы:

Справочник по кукурузе. М., Сельхозгиз. (Срок выхода — 3-й квартал).

Жудро Г. Ф. Как мы выращиваем кукурузу. Сельхозгиз БССР. (Срок выхода — 4-й квартал).

УМАЦОЎВАЦЬ КАРМАВУЮ БАЗУ ДЛЯ ГРАМАДСКАЙ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ

«Умацаванне кармавой базы жывёлагадоўлі ажыццяўляць у першую чаргу за кошт далейшага павелічэння вытворчасці кукурузы.

Прыняць меры да далейшага расшырэння пасеваў кармавых лубінаў, вікі, гароху, шматгадовых траў, да закладкі шматгадовай культурнай пашы, да ачысткі ад кустоў і павышэння прадуктыўнасці натуральных выпасаў і сенажацей».

З рэзалюцыі сходу актыву Кампартыі Беларусі 1 лют. 1961 г.

Рашаючай умовай далейшага ўздыму жывёлагадоўлі з'яўляецца ўмацаванне кармавой базы, у першую чаргу за кошт расшырэння вытворчасці кукурузы. Каштоўнай кармавой культурай з'яўляюцца цукровыя буракі[1]. У мэтах забеспячэння жывёлы бялковымі кармамі неабходна павялічыць плошчы пад пасевамі кармавога лубіну, вікі, сарадэлі і шматгадовых траў. Больш увагі трэба ўдзяляць павышэнню прадуктыўнасці натуральных кармавых угоддзяў і закласці ў 1961 годзе шматгадовую культурную пашу на плошчы 160 тысяч гектараў.

Забела Д. А. і **Розенблюм Б. М.** Зялёны канвеер. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 90 стар. 7.000 экз. 11 к.

Дадзены практычныя рэкамендацыі па арганізацыі зялёнага канвеера ў калгасах і саўгасах БССР з улікам іх гаспадарча-эканамічных і прыродных асаблівасцей. Разгледжаны задачы зялёнага канвеера і падбор культур для яго. Прыве-

[1] Літаратуру аб вырошчванні кукурузы і цукровых буракоў гл. у спецыяльных спісах гэтага выпуску: «Кукуруза — культура вялікіх магчымасцей» і «Расшырыць плошчы, павысіць ураджаі цукровых буракоў».

дзены прыкладныя схемы зялёнага канвеера для буйнай рагатай жывёлы і свіней. Вялікая ўвага ўдзелена стварэнню і выкарыстанню шматгадовай культурнай пашы і кармавым севазваротам, якія з'яўляюцца асновай зялёнага канвеера. Асветлены таксама асаблівасці агратэхнікі і спосабаў выкарыстання шматгадовых і аднагадовых траў, сіласных культур, кармавых караняплодаў у зялёным канвееры, ужыванне падсяўных і паржышчавых культур.

Прамежкавыя культуры ў Беларусі. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 86 стар. з іл. 6.000 экз. 11 к.

Перад загал. аўт.: А. М. Багамолаў, О. Г. Гааз, Г. С. Кананкоў і І. І. Піуноўскі.

Прамежкавыя культуры вырошчваюць у севазвароце дадаткова ў прамежках часу паміж вырошчваннем асноўных культур севазварота. Гэта дае магчымасць значна павялічыць вытворчасць кармоў, садзейнічае ачышчэнню палёў ад пустазелля і павышэнню ўрадлівасці глебы. У брашуры асветлен вопыт вырошчвання прамежкавых кармавых культур на доследных станцыях, у калгасах і саўгасах Беларусі. Падрабязна апісаны асаблівасці агратэхнікі асобных кармавых культур у папаразаймаючых, падсяўных і паржышчавых пасевах.

Сейце бабовыя! (Новае, перадавое — у вытворчасць). — «Калгас. праўда», 1961, 24 сак.

У падборцы матэрыялаў змешчаны артыкулы і заметкі аб каштоўнасці бабовых культур як крыніцы бялковага корму і вопыце перадавых гаспадарак па іх вырошчванню.

Пангліш Р. П. Вырошчванне лубіну на зялёны корм, сілас і насенне. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 88 стар. з іл. 6.000 экз. 12 к.

Абагулен вопыт работы навукова-даследчых устаноў, калгасаў і саўгасаў Беларусі па вырошчванню кармавога лубіну для атрымання зерня і зялёнай масы. Паказан уплыў лубіну на павышэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур і ўздым эканомікі калгасаў і саўгасаў. Значную частку кнігі займаюць пытанні насенняводства лубіну: арганізацыя насенняводства, агратэхніка і апрабацыя насенных пасеваў, сушка і захоўванне насення, кантроль за яго якасцю. У асобных раздзелах апісаны біялагічныя асаблівасці кармавога лубіну, дадзена характарыстыка яго відаў і сартоў (у тым ліку сартоў, якія выведзены беларускімі селекцыянерамі).

Аляксееў Е. К. і **Маскалёў А. І.** Сарадэля ў БССР. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957. 75 стар. з іл. 6.000 экз. 10 к.

Сарадэля з'яўляецца ўніверсальнай культурай, таму што можа быць выкарыстана на сена, зялёны корм, сілас, выпас, зялёнае ўгнаенне. Яна добра расце на лёгкіх пясчаных глебах

нават без угнаення. У брашуры паказана значэнне сарадэлі, апісаны яе біялагічныя асаблівасці, агратэхніка бяспокрыўных і падсяўных пасеваў. Пры напісанні работы былі скарыстаны вынікі палявых доследаў, праведзеных на доследнай станцыі «Бараўляны», Новазыбкаўскай доследнай станцыі, літаратурныя даныя, шматгадовыя асабістыя назіранні аўтараў і вопыт перадавых калгасаў БССР па вырошчванню сарадэлі.

Шаин С. С. Агротехника многолетних трав. Полевое травосеяние. М., Сельхозгиз, 1959. 263 стр. с илл. 10.000 экз. 50 к.

Практическое пособие по возделыванию многолетних трав в различных районах Советского Союза. Описаны морфологические и биологические особенности бобовых и злаковых трав, рассказано о применении травосмесей, агротехнике многолетних трав в полевых севооборотах, об уборке урожая, способах силосования и приготовления сенной муки. Рассмотрены семеноводство, районированные сорта и способы ускоренного размножения семян.

Даніловіч А. Ф. Культура канюшыны на тарфяна-балотных глебах. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1957. 98 стар. з іл. 5.000 экз. 13 к.

Скарыстанне значных плошчаў тарфяна-балотных глебаў БССР для сяўбы шматгадовых траў з'яўляецца важнейшым сродкам стварэння трывалай кармавой базы для грамадскай жывёлагадоўлі. На аснове праведзеных аўтарам даследаванняў, абагульнення вопыту перадавых калгасаў і саўгасаў БССР і літаратурных даных у кнізе апісаны агратэхнічныя прыёмы, якія забяспечваюць атрыманне высокага ўраджаю канюшыны і канюшына-злакавых травасумесей на тарфяна-балотных глебах нізіннага тыпу. У пачатку кнігі дадзена характарыстыка тарфяна-балотных глебаў і адзначаны асаблівасці развіцця на іх травасеяння.

Белякова Р. І. Люцэрна ў БССР. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 44 стар. з іл. 3.000 экз. 6 к.

Брашура напісана на аснове ўласных даследчых работ аўтара па вырошчванню люцэрны ў БССР і вытворчага вопыту перадавых гаспадарак, а таксама літаратурных даных. У ёй апісваюцца найбольш распаўсюджаныя віды люцэрны і яе сарты, якія падыходзяць да ўмоў Беларусі, біялагічныя асаблівасці люцэрны. Выкладаюцца агратэхнічныя прыёмы вырошчвання гэтай культуры ва ўмовах калгасаў рэспублікі. Указваюцца меры барацьбы з хваробамі і шкоднікамі люцэрны.

Дзянісаў З. М. Паляпшэнне лугоў БССР. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 69 стар.; 1 л. карт. 3.000 экз. 10 к.

Коратка апісаны прыродныя часткі БССР, прыведзена іх карта. Ахарактарызаваны гаспадарчыя групы траў, сенажа-

цей і пашаў і тыпы прыродных кармавых угоддзяў. Дадзены рэкамендацыі па правядзенню паверхневых і карэнных паляпшэнняў заліўных і балотных сенажацей, сухадольных і нізінных лугоў, пераробцы нізінных, пераходных і верхавых балот, кар'ерных зямель у сенакосныя ўгоддзі. Выкладзены мерапрыемствы па паляпшэнню травастояў пашаў-выганаў і стварэнню культурных пашаў. Асветлены таксама пытанні рацыянальнага скарыстання прыродных і сеяных пашаў у мэтах раўнамернага забеспячэння жывёлы зялёным кормам.

Данилович А. Ф. и **Сорокин И. Б.** Опыт улучшения пойменных лугов в колхозе «Россия», Могилевского района, Белорусской ССР (пойма Днепра). Минск, Госиздат БССР, 1960. 24 стр. с илл. 2.000 экз. 3 к.

Дана краткая характеристика природных условий сенокосных угодий поймы Днепра. Описаны мероприятия по поверхностному и коренному улучшению этих угодий в основных частях поймы: притеррасной, прирусловой и центральной. Опыт колхоза «Россия» показывает, что затраты на улучшение лугов с лихвой окупаются прибавкой урожая трав в течение одного года.

Розенблюм Б. М. Опыт создания культурного пастбища в колхозе «Перамога» Толочинского района. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1959. 20 стр. 3.000 экз. 2 к.

Автор показывает, что применение метода поверхностного улучшения в колхозе «Перамога» повысило продуктивность луга более чем в два раза при значительном улучшении качества травостоя. Освещена также экономическая выгодность содержания скота на культурных пастбищах, описаны мероприятия по созданию таких пастбищ. В приложении приведены формы таблиц характеристики животных, пастбищного дневника стада, расчета продуктивности пастбища и другие формы учета.

У 1961 годзе будуць выдадзены наступныя кнігі па кормавытворчасці:

Справочник по производству и использованию кормов. Сельхозгиз БССР. (Срок выхода — 4-й квартал).

Ятчанка Н. Г. Кармавы лубін—наша багацце. Сельгасвыд БССР. (Тэрмін выхаду — 3-і квартал).

Митрофанов А. С. и **Рожков М. М.** Вика. М., Сельхозгиз. (Срок выхода — 2-й квартал).

ЗА ВЫСОКІЯ УРАДЖАІ ІЛЬНУ І КАНАПЕЛЬ

«Мы ставім задачу — ў 1961 годзе дасягнуць па вытворчасці ільнопрадукцыі ўзроўню, запланаванага на канец сямігодкі».

З даклада К. Т. Мазурава на Пленуме ЦК КПСС 11 студз. 1961 г.

Каб вырашыць гэту задачу — дасягнуць па вытворчасці ільнопрадукцыі ў 1961 годзе ўзроўню, запланаванага на канец сямігодкі, трэба расшырыць пасяўныя плошчы ільну і забяспечыць атрыманне валакна не менш чым па 4 цэнтнеры з гектара. Таварыш К. Т. Мазураў у дакладзе на сходзе актыву Кампартыі Беларусі гаварыў аб тым, што неабходна паўсюды аднавіць ільнаводчыя звенні, строга захоўваць прынцып матэрыяльнай зацікаўленасці ільнаводаў. Трэба замяніць рассціланне ільносаломкі больш дасканалым прыёмам — мочкай, што значна палепшыць якасць ільнопрадукцыі.

Льноводство (Опыт производства и науки). Под ред. А. И. Сизова. М.-Л., Сельхозгиз, 1960. 411 стр. с илл. 13.500 экз. 83 к.

Освещен опыт передовых колхозов, передовиков-льноводов, механизаторов нечерноземной зоны СССР, получивших высокие и устойчивые урожаи льноволокна и семян. Описана агротехника льна, мероприятия по повышению его качества и товарности, прогрессивные способы первичной переработки. Показана экономическая эффективность льноводства в укреплении экономики колхозов. Многие статьи сборника написаны самими передовиками популярно и представляют большой интерес для льноводов нашей республики. Четыре статьи освещают опыт белорусских льноводов.

Лагутенко В. И. и **Здоровцев В. И.** На правильном пути. [О выращивании льна-долгунца в колхозе «Память Ленина» Минской области]. (Стр. 172—177).

Горб А. Ф. Как колхоз «Новая жизнь» [Гродненская обл.] улучшает качество льна. (Стр. 258—263).

Власенко Г. Е. Как мы используем льнообрабатывающие агрегаты (в колхозах Мостовского района). (Стр. 332—337).

Русинов А. А. Экономическая эффективность льноводства в колхозах Несвижского района. (Стр. 372—379).

Дзенісенка Д. А. Наш вопыт вырошчвання збожжавых і тэхнічных культур. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, стар. 19—25. [Раздзел: Тэхнічная культура — галоўная крыніца грашовых даходаў].

У памянёным раздзеле старшыня калгаса імя Жданава Навагрудскага раёна дзеліцца вопытам вырошчвання высокіх ураджаяў тэхнічных культур. Першае месца сярод іх як па колькасці пасяўных плошчаў, так і па даходнасці займае лён У 1959 г. калгас сабраў у сярэднім па 7,8 цэнтнера валакна з гектара. Д. А. Дзенісенка расказвае аб агратэхніцы вырошчвання, спосабах уборкі і апрацоўкі ільну ў калгасе.

Гайдулькін В. І. Гэтыя пытанні хвалююць ільнаводаў. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 10, стар. 10—11.

Аўтар артыкула, старшыня калгаса «Гігант» Міёрскага раёна, падкрэслівае высокадаходнасць вырошчвання ільнудаўгунцу. За апошнія два гады калгас выручыў ад рэалізацыі ільнопрадукцыі 1 мільён 706 тысяч рублёў (у старых грошах). У артыкуле адзначаны рашаючыя звенні агратэхнікі ільнаводства, якія ўжываюцца ў калгасе: пасеў ільну па канюшынішчы, хімічная праполка пасеваў, халоднаводная мочка ільну, сартаванне яго пры ўздыме са сцелішч і інш.

Кулеш И. В. Наш опыт комплексной механизации возделывания кукурузы и льна. Минск, 1960, стр. 13—18. [Глава: Лён — культура механизаторов].

Герой Социалистического Труда, механизатор колхоза «Чырвоны сцяг» Речицкого района И. В. Кулеш в данной главе отмечает большую экономичность механизированного теребления льна. В 1959 году экономия колхоза от использования льнотеребилок составила 11.864 трудодня и 55.720 рублей (в старых деньгах). И. В. Кулеш делится опытом работы на льнотеребилках, рассказывает о произведенных им некоторых усовершенствованиях по устранению конструкторских недостатков этих машин.

Воронов П. П. Технологическая карта для возделывания льна. — «Лен и конопля», 1960, № 3, стр. 43—46.

На примере колхоза имени Крупской Новоторжского района Калининской области показано, как составляется технологическая карта для возделывания льна с учетом имею-

щихся в колхозе машин для подготовки почвы, предпосевных работ, ухода за посевами, уборки льна.

Пеккер М. З. и **Овечкина В. Ф.** Передовой опыт семеноводства льна-долгунца в Белорусской ССР. Под науч. ред. П. П. Ковальчука. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 32 стр. с илл. 5.000 экз. 5 к.

Освещена история семеноводства льна-долгунца в Белоруссии, дана характеристика районированных в республике сортов льна-долгунца. Изложена система семеноводства этой культуры и основные агротехнические мероприятия, применяемые передовыми семеноводческими хозяйствами БССР. Приведены рекомендации по сохранению сортовой чистоты льна-долгунца и проведению плановой сортосмены.

Жуховицкая З. В. и **Афонин М. И.** Химическая прополка посевов льна. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1959, 32 стр. с илл. 3.000 экз. 4 к.

Дана краткая характеристика наиболее распространенных и вредоносных сорняков льна, а также характеристика гербицидов, которые могут быть использованы для их уничтожения. Показано действие гербицидов на сорняки и лен, эффективность химической прополки по данным научно-исследовательских учреждений и итогам производственных испытаний в колхозах БССР. Приведены рекомендации по организации работ и технике применения гербицидов на льне. Освещены особенности химической прополки посевов льна на торфяно-болотных почвах.

Ярашэвіч А. А. Механізаваны ільнапункт. [Кансультацыя] — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 1, стр. 28—29.

Аўтар асвятляе тэхналогію і перавагі пярвічнай апрацоўкі ільну на невялікім, поўнасцю механізаваным ільнапункце (ільнозаводзе), які выгадна будаваць у калгасах на кааператыўных асновах. Дадзены апісанне і схемы размяшчэння цэхаў ільнапункта, тэхналагічнага патоку сыравіны, механізаванай ільносушылкі. Расказваецца аб вопыце пабудавання такога ільнапункта ў калгасе «17 верасня» Нясвіжскага раёна.

Лесик Б. В. и **Ткаченко Д. Ф.** Справочник коноплевода. 2-е переработ. и доп. изд. М., Сельхозгиз, 1958. 192 стр. 6.000 экз. 29 к.

В справочнике освещено народнохозяйственное значение конопли, дана ее ботаническая и биологическая характеристика, описаны основные сорта с указанием районов их

возделывания. Приводятся важнейшие сведения по агротехнике конопли, борьбе с болезнями и вредителями, механизации работ в коноплеводстве и первичной обработке, а также стандарты на солому, тресту и волокно конопли.

Лашкевич Г. И. Агротехника выращивания конопли на торфяных почвах. Минск, «Звязда», 1958. 31 стр. 8.000 экз. Беспл.

Изложена агротехника конопли в передовых колхозах белорусского Полесья и опыт первичной обработки этой культуры. Помещены таблицы, содержащие данные об урожае волокна и семян конопли, о качестве волокна, выращенного в этих колхозах на торфяных почвах, а также об их доходах от коноплеводства за ряд лет.

Можейко А. А. Конопля на торфяниках. — «Лен и конопля», 1960, № 5, стр. 13—14.

В статье рассказывается об опыте колхоза имени Белорусского военного округа Любанского района, получившего урожай южной конопли по 9 центнеров с гектара на площади 800 гектаров. Доход колхоза от конопли превысил 13,6 миллиона рублей (в старых деньгах).

Фёдараў Ф. Ф. і **Хархурын Ш. Х.** Механізацыя вырошчвання тэхнічных культур. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959, 111 стар. з іл. (Б-чка калгас. механізатара). 10.000 экз. 11 к.

Апісаны машыны для комплекснай механізацыі вырошчвання, уборкі і першапачатковай апрацоўкі ільну і канапель. Дадзены тэхнічныя характарыстыкі гэтых машын і правілы іх устаноўкі. Прыведзены агратэхнічныя патрабаванні да механізацыі асобных працэсаў вырошчвання і ўборкі тэхнічных культур. Коратка асветлен перадавы вопыт беларускіх механізатараў.

РАСШЫРЫЦЬ ПЛОШЧЫ, ПАВЫСІЦЬ УРАДЖАІ ЦУКРОВЫХ БУРАКОЎ

«Адкрыўшы цукровыя буракі як кармавую культуру, мы адкрылі своеасаблівыя алмазныя россыпы. Цукровыя буракі трэба паўсюдна зрабіць важнейшай кармавой культурай».

З прамовы **М. С. Хрушчова** на нарадзе перадавікоў сельскай гаспадаркі абласцей Цэнтральнай чарназёмнай зоны Расійскай Федэрацыі 11 лют. 1961 г.

Ва ўмовах нашай рэспублікі цукровыя буракі з кожным годам набываюць усё большае значэнне як тэхнічная і кармавая культура. К канцу сямігодкі плошча пад гэтай культурай павінна ўзрасці ў некалькі разоў. Каб зрабіць цукровыя буракі менш працаёмкай культурай, трэба смялей укараняць яе комплексную механізацыю, квадратна-гнездавы спосаб вырошчвання, сяўбу аднапарасткавым насеннем.

Синягин И. И. Новое в свекловодстве. М., «Знание», 1959. 32 с. с илл. (Всесоюз. о-во по распространению полит. и науч. знаний. Серия 5. Сельское хозяйство. № 11). 46.000 экз. 5 к.

В семилетнем плане развития народного хозяйства СССР намечены большие задачи по расширению посевов и увеличению валовых сборов сахарной свеклы. Брошюра знакомит с мероприятиями, направленными на выполнение этих задач. Автор приводит сведения о размещении посевов сахарной свеклы по природным зонам страны, о новых приемах агротехники и механизации этой культуры, о ее сортах с одноростковыми клубочками.

Савкович А. А., Тимошинин В. Д. и **Свиридонов М. Г.** Агротехника возделывания сахарной свеклы в колхозах Бело-

руссии. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 27 стр. 3.000 экз. Беспл.

На примере передовых белорусских колхозов («Россия» Гродненского района, «Путь к коммунизму» Скидельского района, «Советская Белоруссия» Высоковского района и др.), получающих урожай сахарной свеклы до 500 центнеров и более с гектара, в брошюре описаны агротехника выращивания, меры борьбы с вредителями и болезнями, способы уборки сахарной свеклы. Освещены также вопросы организации и оплаты труда.

Справочник по возделыванию сахарной свеклы в БССР. Минск, Госиздат БССР, 1961. 195 стр. с илл. 32 к.

Перед загл. авт.: В. Д. Тимошинин, А. Ю. Кречко, А. Г. Варыпаева и М. Г. Свиридонов.

Охарактеризованы биологические особенности сахарной свеклы и ее требования к условиям внешней среды. Показаны преимущества односеменной сахарной свеклы, выведенной советскими селекционерами. Дана характеристика природных условий свеклосеющих районов БССР. Освещены основные вопросы агротехники (причем особое внимание обращено на квадратно-гнездовой способ возделывания), борьбы с болезнями и вредителями, уборки сахарной свеклы. Описаны машины и орудия, применяемые в свекловодстве.

Крачко А. Ю. Важная ўмова павышэння прадукцыйнасці працы ў буракаводстве. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 5, стар. 14—15.

У артыкуле адзначаецца эфектыўнасць механізаванага вырошчвання цукровых буракоў на аснове квадратна-гнездавога спосабу размяшчэння раслін. Аўтар прыводзіць вынікі вытворчых доследаў вырошчвання буракоў гэтым спосабам у радзе калгасаў, апісвае тэхналогію механізаванай сяўбы і апрацоўкі пасеваў цукровых буракоў.

Свірыдонаў М. Г. Эфектыўнасць квадратна-гнездавога вырошчвання цукровых буракоў. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 3, стар. 11.

Асветлен вопыт калгасаў Нясвіжскага раёна, у якіх пры пераходзе ад звычайнага спосаба пасеву цукровых буракоў да квадратна-гнездавога ураджаі павялічыліся на 113—156 працэнтаў, а валавы збор цукру — на 110—154 працэнты.

Свірыдонаў М. Г. Вадкія ўгнаенні пад цукровыя буракі. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1961, № 2, стар. 15.

Аўтар адзначае эфектыўнасць і выгаднасць новага таннага вуглеаміячнага ўгнаення, у якім удала спалучаюцца пажыўныя рэчывы для сельскагаспадарчых культур, а таксама знаёміць з правіламі бяспекі ў часе работы з ім. Ука-

заны вынікі доследнага скарыстання вадкіх вуглеаміякатаў на сярэднекіслых сярэдніх суглінках.

Дзенісенка Д. А. Наш вопыт вырошчвання збожжавых і тэхнічных культур. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960, стар. 25—28. [Раздзел: Навучыліся вырошчваць цукровыя буракі].

Калгас імя Жданава Навагрудскага раёна вырошчвае высокія ўраджаі цукровых буракоў. Нават у неспрыяльны па надвор'ю 1959 год буракаводы сабралі па 300 цэнтнераў караняплодаў з гектара, а брыгада Шылко — 460 цэнтнераў. Акрамя таго, засіласаваўшы бурачнік, калгаснікі нарыхтавалі больш 750 тон высокапажыўнага сіласу. Старшыня калгаса ў азначаным раздзеле расказвае аб агратэхніцы вырошчвання і ўборцы цукровых буракоў.

Кавальчук Г. П. 542 цэнтнеры цукровых буракоў з гектара. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 4, стар. 18.

Старшыня калгаса «Расія» Гродзенскага раёна Г. П. Кавальчук дзеліцца вопытам вырошчвання высокіх ураджаяў цукровых буракоў. У артыкуле прыведзены даныя аб ураджаях і даходах калгаса за апошнія пяць год, расказваецца аб ужываемай агратэхніцы падрыхтоўкі глебы пад буракі, правядзенні сяўбы і доглядзе пасеваў.

Фёдараў Ф. Ф. і **Хархурын Ш. Х.** Механізацыя вырошчвання тэхнічных культур. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959, стар. 74—109.

У раздзеле «Механізацыя вырошчвання цукровых буракоў» дадзена апісанне, прыведзены тэхнічныя характарыстыкі машын для апрацоўкі глебы, сяўбы, догляду за пасевамі, уборкі і пагрузкі буракоў. Паказана эканамічная эфектыўнасць прымянення навясных машын для механізацыі буракаводства.

ПАВЯЛІЧЫЦЬ ВЫТВОРЧАСЦЬ БУЛЬБЫ І ГАРОДНІНЫ

«Галоўным рэзервам росту вытворчасці бульбы лічыць... усямернае павышэнне ўраджайнасці, падбор гатункаў, механізацыю вырошчвання гэтай культуры, барацьбу са стратамі ўраджаю.

Прыняць меры да паляпшэння забеспячэння насельніцтва гарадоў дзяшовай гароднінай у разнастайным асартыменце».

З рэзалюцыі сходу актыву Кампартыі Беларусі 1 лют. 1961 г.

Наша рэспубліка ў 1961 годзе будзе змагацца за атрыманне 12 мільёнаў тон бульбы. Для гэтага трэба ўкараняць комплексную механізацыю, што дазволіць скараціць тэрміны пасадкі, палепшыць догляд, забяспечыць своечасовую ўборку і не дапускаць страт ураджаю. Неабходна ўзмацніць барацьбу са шкоднікамі і хваробамі бульбы, асабліва з фітафторай.

Ставіцца таксама задача максімальнай механізацыі вырошчвання гародніны, расшырэння цяплічна-парніковай гаспадаркі ў спецыялізаваных саўгасах, больш шырокага выкарыстання пад гароднінныя культуры заліўных зямель і асушаных тарфянікаў, зніжэння сабекошту гародніны.

Лорх А. Г. О картофеле. М., Сельхозгиз, 1960. 45 стр. 40.000 экз. 5 к.

Автор, известный селекционер-картофелевод, рассказывает об условиях, которые способствуют получению высоких урожаев картофеля: об основных удобрениях и микроэлементах, о влиянии на прирост клубней и ботвы водного, температурного и светового режимов.

Ярмашэвіч І. М. Рэзервы зніжэння сабекошту бульбы ў саўгасах Беларусі. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 9, стар. 6—7.

Аўтар прыводзіць паказчыкі сабекошту вытворчасці буль-

бы ў саўгасах Беларусі і паказвае, што галоўнымі рэзервамі яго зніжэння з'яўляюцца павышэнне ўраджайнасці, комплексная механізацыя, канцэнтрацыя пасеваў і спецыялізацыя гаспадарак на яе вырошчванні.

Гарэлкін Л. І. За высокі ўраджай бульбы з усёй плошчы пасеву. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 52 стар. 7.000 экз. 8 к.

Абагулен вопыт перадавых па бульбаводству калгасаў і саўгасаў Беларусі, а таксама вынікі доследаў навукова-даследчых устаноў. Аўтар падрабязна разглядае элементы комплексу навукова абгрунтаваных агратэхнічных прыёмаў, якія абумоўліваюць атрыманне высокіх ураджаяў бульбы на вялікіх плошчах ва ўмовах нашай рэспублікі. Асветлены пытанні ўборкі і захоўвання бульбы, арганізацыі і аплаты працы ў бульбаводстве. Спецыяльны раздзел прысвечан асаблівасцям вырошчвання ранняй бульбы.

Купчина С. Н. и **Дмитриева З. А.** Выращивание картофеля на легких почвах БССР. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 31 стр. 2.000 экз. 4 к.

Обобщены данные научно-исследовательских учреждений и опыт передовых хозяйств БССР по выращиванию картофеля на легких дерново-подзолистых почвах. Брошюра рассчитана в основном на председателей колхозов, агрономов и бригадиров полеводческих бригад южной почвенно-климатической зоны республики, но данные в ней рекомендации могут быть использованы и в других районах БССР.

Стефанишин С. Е. Применение удобрений под картофель. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 15 стр. 2.000 экз. 4 к.

Ведущая роль в системе агротехнических приемов, направленных на повышение урожайности и увеличение валовых сборов картофеля, принадлежит удобрению почвы. В брошюре освещены методы, дозы и сроки внесения органических и минеральных удобрений под картофель в условиях БССР.

Тасенка Н. Высокі ўраджай бульбы штогод. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 4, стар. 20.

У калгасе імя Сталіна Навагрудскага раёна пераважаюць дзярнова-падзолістыя глебы, натуральная ўрадлівасць якіх невысокая. У артыкуле расказваецца аб агратэхніцы вырошчвання ў калгасе добрага ўраджаю бульбы, які вось ужо шэсць год запар складае ў сярэднім па 181 цэнтнеру клубняў з кожнага гектара.

Адамов И. И. Семенные участки картофеля. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 15 стр. 3.000 экз. 2 к.

Показана роль семенных участков в обеспечении хозяйства высококачественным сортовым семенным картофелем. Описаны особенности агротехники возделывания картофеля

на семенных участках. Кратко охарактеризованы лучшие районированные сорта картофеля, подлежащие первоочередному размножению на семенных участках колхозов и совхозов БССР.

Дорожкин Н. А. и **Ремнева З. И.** Основные мероприятия по борьбе с фитофторой картофеля. Минск, Изд-во Белорус. ун-та, 1958. 24 стр. (М-во сельского хозяйства БССР). 6.000 экз. 3 к.

Фитофтора — наиболее распространенная и вредоносная болезнь картофеля, повреждающая его и в поле и в хранилище. В брошюре изложены опытные данные по обработке картофеля медным купоросом и опрыскиванию фунгисидами, содержащими медь. Приведена также «Инструкция по борьбе с фитофторой и другими болезнями картофеля». Даны методические указания по постановке производственных опытов и учету эффективности химического метода борьбы с фитофторой.

Дроздов Л. С., Марковец А. Ф. и **Пилько М. М.** Колорадский жук и меры борьбы с ним. Минск, Госиздат БССР, 1960, 68 стр. с илл. и карт. 10.000 экз. 10 к.

В результате заноса сильными ветрами в 1959 г. на территорию Брестской и Гродненской областей колорадского жука создалась угроза его распространения и в других районах республики. Брошюра имеет целью ознакомить широкие круги читателей с внешними признаками этого опасного вредителя, с характером наносимых повреждений, мерами профилактики и борьбы с ним, с применяемыми для этого машинами. Изложена история распространения колорадского жука в Америке и странах Западной Европы, проникновения на территорию Советского Союза. В приложении указаны адреса учреждений, занимающихся выявлением и ликвидацией очагов колорадского жука, и формы документов обследования посевов картофеля.

Краткий справочник овощевода. Для сред. полосы СССР. М., Сельхозгиз, 1958. 287 стр.; 3 л. табл. 50.000 экз. 42 к.

Справочник содержит различные сведения об овощных культурах, их сортах и семеноводстве. Рассмотрены схемы севооборотов, способы предпосадочной обработки почвы, нормы высева семян, удобрение и орошение. Даны технические и экономические характеристики машин, применяемых в овощеводстве, перечень мероприятий по борьбе с вредителями и болезнями овощных культур. Освещены также способы хранения и переработки овощей.

Новое в овощеводстве. М., Сельхозгиз, 1960. 120 стр. с илл. 25.000 экз. 16 к.

В сборник вошли статьи сотрудников Научно-исследовательского института овощного хозяйства о прогрессивных

приемах в овощеводстве. Авторы знакомят с новыми перспективными сортами, с подбором лучших предшественников под овощные культуры, с предпосевной закалкой семян и обработкой их микроэлементами. Приводятся сведения о выращивании овощных культур на искусственных питательных средах ,об эффективных приемах борьбы с сорняками. Описаны новые сельскохозяйственные машины, применяемые в овощеводстве открытого и закрытого грунта, препараты для борьбы с болезнями и вредителями, более совершенные способы хранения овощей.

Шастапал В. В. Рэзервы гародніцкіх саўгасаў. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 4, стар. 19—20.

На аснове вынікаў першага года работы саўгасаў «Рассвет», «Волма» і «Ждановічы», арганізаваных паблізу ад Мінска, аўтар адзначае мэтазгоднасць стварэння спецыялізаваных гаспадарак па вырошчванню гародніны і ўскрывае іх рэзервы. У артыкуле падкрэсліваецца значэнне эфектыўнага і поўнага выкарыстання трактараў і машын, добра прадуманай сістэмы ўгнаенняў, павелічэння гушчыні раслін на палях, удасканальвання агратэхнікі. Рэкамендуюцца схемы пасадкі расады гароднінных культур.

Воспитание рассады овощных растений. М., Сельхозгиз, 1959. 165 стр. с илл. 25.000 экз. 23 к.

Перед загл. авт.: Д. И. Нацентов, И. Л. Макаро, Л. Н. Власова (и др.).

В книге рассказывается о выращивании рассады овощных культур в питательных горшочках и воспитании молодых растений до высадки их в грунт. Рассмотрены подготовка почвенных смесей и торфокомпостов, изготовление горшочков, а также некоторые агроприемы предпосевной подготовки семян. Изложены приемы воспитания рассады ранней и цветной капусты, помидоров, огурцов, дынь и арбузов.

Палубесава Е. І. Тэрміны і спосабы сяўбы і пасадкі гароднінных культур. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1960. 42 стар. 4.000 экз. 5 к.

Брашура, якая разлічана на масавага чытача, напісана на аснове даных навукова-даследчых устаноў і вопыту перадавікоў агародніцтва БССР. У ёй дадзена абгрунтаванне тэрмінаў і спосабаў сяўбы і пасадкі гароднінных культур у сувязі з іх біялагічнымі асаблівасцямі, прыроднымі ўмовамі БССР, часам паступлення ўраджаю, узроўнем механізацыі вырошчвання і ўборкі гэтых культур. Разгледжаны веснавы, летні, падзімні і зімовы тэрміны сяўбы гародніны ў адкрытым грунце; радковы, стужкавы, квадратны і квадратнагнездавы спосабы пасеву і пасадкі. Ахарактарызаваны паўторныя і ўшчыльненыя пасевы, якія дазваляюць найбольш

поўна выкарыстаць плошчу. Апісан новы прагрэсіўны шыро-капалосны спосаб сяўбы.

Курюков И. А. Ранние овощи в открытом грунте. М., Сельхозгиз, 1959. 232 стр. с илл. 25.000 экз. 32 к.

В книге обобщен передовой опыт колхозов и совхозов — участников ВСХВ 1954—1958 гг. и достижения науки. Изложены приемы выращивания ранних овощей (лук, зеленные культуры, корнеплоды, белокачанная и цветная капуста, огурцы и помидоры). Автор описывает севооборот и систему удобрений, рассказывает, как обрабатывается почва под ранние овощи, как проводится орошение.

Кучко А. В. Вышэй ураджаі — ніжэй сабекошт. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 1, стар. 15—16.

Аўтар, брыгадзір-агароднік узбуйненага спецыялізаванага саўгаса «Стара-Барысаў», расказвае аб агратэхніцы вырошчвання капусты, памідораў, агуркоў у сваёй брыгадзе. Брыгада атрымала па 410 цэнтнераў позняй, 258 цэнтнераў ранняй капусты, 193 цэнтнеры памідораў і 170 цэнтнераў агуркоў з гектара. Сабекошт аднаго кілаграма гародніны склаў у сярэднім 33 капейкі (у старых грошах). Дзякуючы ўжыванню прагрэсіўных аграпрыёмаў саўгас працягвае зніжаць сабекошт гародніны.

Аляксейчык Н. А. і **Размысловіч І. Р.** Машыны і прылады для механізацыі вырошчвання бульбы і гароднінных культур. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1958. 276 стар. з іл. 5.000 экз. 58 к.

У кнізе коратка выкладаюцца звесткі аб асноўных відах работ у бульбаводстве і гародніцтве, агратэхнічныя патрабаванні да машын і прылад для вырошчвання бульбы і гароднінных культур; даецца кароткае апісанне гэтых машын і прылад; выкладаюцца метады арганізацыі работ і тэхнічнага догляду трактарных агрэгатаў.

Цішкевіч І. І. Дажджаванне пасеваў гародных культур на тарфяна-балотнай глебе. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 6, стар. 27—28.

У цэнтральнай зоне Беларусі для вырошчвання высокіх ураджаяў гародных культур на тарфяна-балотнай глебе ў канцы мая і чэрвені, а таксама ў жніўні і верасні не хапае вільгаці. Аўтар артыкула апісвае доследы, праведзеныя на апорным пункце Беларускага навукова-даследчага інстытута пладаводства, гародніцтва і бульбы (саўгас «Волма» Мінскага раёна) па вывучэнню эфектыўнасці паліву гароднінных культур дажджаваннем з адначасовай падкормкай мінеральнымі ўгнаеннямі. Доследы паказалі, што гэтыя мерапрыемст-

вы даюць значнае павышэнне ўраджайнасці гароднінных культур.

У 1961 годзе будуць выдадзены наступныя кнігі па бульбаводству:

Паяцык В. В. и др. Справочник картофелевода. М., Сельхозгиз. (Срок выхода — 3-й квартал).

Навумаў А. Н. Вопыт вырошчвання высокіх ураджаяў бульбы. Сельгасвыд БССР. (Тэрмін выхаду — 4-ы квартал).

Касцюк С. С. Перадавы вопыт вырошчвання высокіх ураджаяў бульбы на палях Беларусі. Сельгасвыд БССР. (Тэрмін выхаду — 4-ы квартал).

ЦВІСЦІ САДАМ БЕЛАРУСІ!

«Трэба ўзмацніць увагу да садаводства і вырошчвання фруктаў».

З даклада тав. К. Т. Мазурава на сходзе актыву Кампартыі Беларусі 31 студз. 1961 г.

Садоўніцтву ў Беларусі ўдзяляецца яшчэ мала ўвагі. Як адзначае таварыш К. Т. Мазураў у сваім дакладзе на сходзе партактыву КП Беларусі, у апошнія гады знізіліся тэмпы пасадак садоў і ягаднікаў, збіраюцца нізкія ўраджаі пладоў. Аднак у рэспубліцы існуюць вельмі спрыяльныя ўмовы для развіцця садоўніцтва і поўнага забеспячэння насельніцтва фруктамі і ягадамі.

Хабенка К. К. Пладаводства. 2-е выпр. і дап. выд. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1959. 270 стар. з іл. 11.000 экз. 48 к.

Кніга змяшчае асноўныя звесткі па біялогіі пладова-ягадных раслін, апісанне іх пародных і сартавых асаблівасцей, сартавое раяніраванне гэтых культур па зонах БССР. Дадзены рэкамендацыі па арганізацыі пладовых гадавальнікаў і вырошчванні ў іх пасадачнага матэрыялу, па закладцы сада, догляду маладых і пладаносных садоў, па агратэхніцы ягаднікаў. Расказана таксама аб мерах барацьбы з галоўнейшымі шкоднікамі і хваробамі пладова-ягадных культур, аб спосабах уборкі, сартавання і ўпакоўкі пладоў і ягад. У дадатку змешчан спіс раёнаў, якія ўваходзяць у склад вытворчых пладова-ягадных зон БССР.

Сюбаров А. Е. Маточные сады и качество посадочного материала. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960, 16 стр. (Б-чка садовода Белоруссии). 2.250 экз. 2 к.

Освещены задачи плодово-ягодных питомников Белоруссии в семилетке. Даны рекомендации по отбору маточно-черенковых и маточно-семенных плодовых насаждений и по ухо-

ду за ними. Изложены правила заготовки и использования черенков, вопросы апробации элитных маточных насаждений и посадочного материала, выращиваемого в питомниках. Указаны лучшие подвои в условиях Белоруссии.

Сюбаров А. Е. и **Михневич Н. И.** Районированные сорта семечковых культур в Белорусской ССР. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1959, 44 стр. с илл. (Б-чка садовода Белоруссии). 1.000 экз. 5 к.

Охарактеризованы производственно-садовые зоны БССР, рассмотрены принципы построения стандартного сортимента семечковых культур, а также их хозяйственное значение и биологические особенности. Основное место в брошюре занимает краткое описание летних, осенних и зимних сортов яблок и груш. В приложении дан перечень сортов-опылителей для стандартного сортимента этих культур, а также перечень административных районов, входящих в состав производственно-садовых зон БССР.

Сюбарова Э. П. Районированные сорта косточковых культур в Белорусской ССР. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1959. 32 стр. (Б-чка садовода Белоруссии). 1.000 экз. 4 к.

Дана краткая характеристика сортов сливы, вишни и черешни. Указано их хозяйственное значение и распространение на территории Белоруссии.

Девятов А. С. Закладка плодового сада. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 32 стр. с илл. (Б-чка садовода Белоруссии). 2.750 экз. 4 к.

Даются рекомендации по выбору участка для закладки сада с учетом почвенно-климатических условий, по организации территории сада, подготовке почвы, закладке садозащитных насаждений, размещению сортов. Рассказано о выборе посадочного материала, сроках и правилах посадки плодовых деревьев, обрезке саженцев после посадки.

Балобин В. Н. Уход за молодым садом. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1959. 25 стр. с илл. (Б-чка садовода Белоруссии). 1.500 экз. 4 к.

В брошюре описаны мероприятия, обеспечивающие хорошее развитие надземной части и корневой системы плодового дерева (внесение удобрений, обработка почвы в междурядьях и приствольных кругах, возделывание междурядных культур, уход за штамбом), а также приемы формирования компактной, прочной, незагущенной кроны. Все эти мероприятия способствуют быстрому вступлению насаждений в пору плодоношения и получению в дальнейшем высоких урожаев плодов.

Дущинская А. Г. Уход за плодоносящим садом. Минск,

Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 48 стр. с илл. (Б-чка садовода Белоруссии). 1.000 экз. 6 к.

Автор рассматривает задачи и приемы ухода за плодоносящим садом в зависимости от возрастных периодов жизни плодового дерева и сорта. Даны рекомендации по уходу за почвой и удобрению сада, уходу за кроной и штамбом, лечению ран и дупел, защите сада от весенних заморозков. Освещены вопросы пересадки взрослых плодовых деревьев и перепрививки малоценных сортов высокоурожайными зимостойкими сортами.

Манько Н. Ф. Вредители и болезни плодовых и ягодных культур. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1959. 79 стр. с илл. (Б-чка садовода Белоруссии). 2.500 экз. 5 к.

Брошюра знакомит читателей с наиболее распространенными вредителями и болезнями плодово-ягодных растений и способами борьбы с ними. Описаны ядохимикаты, указаны методы и сроки их применения. Охарактеризована система мероприятий по защите сада в зависимости от фаз развития плодового дерева. Приведен фенологический календарь борьбы с болезнями и вредителями. Дана простейшая методика учета численности вредителей и болезней и эффективности проводимых мероприятий по борьбе с ними.

Волузнев А. Г. Ягодные кустарники. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1959. 48 стр. с илл. (Б-чка садовода Белоруссии). 3.100 экз. 6 к.

Описаны биологические особенности ягодных кустарников (черной и красной смородины, малины и крыжовника), их сорта (в том числе выведенные в Белоруссии), способы размножения, лучшие методы выращивания посадочного материала. Даны рекомендации по закладке ягодников, уходу за ними, сбору плодов.

Волузнев А. Г. Земляника садовая. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1959. 21 стр. с илл. (Б-чка садовода Белоруссии). 2.600 экз. 2 к.

Автор описывает биологические особенности земляники, ее сорта, районированные в Белоруссии и выведенные белорусскими селекционерами. Подробно изложена агротехника земляники: выращивание посадочного материала, посадка, уход за плодоносящей земляникой, сбор урожая.

Шапиро Д. К. и Голомшток М. М. Уборка, хранение и простейшая переработка плодов и ягод. Минск, Изд-во Акад. с.-х. наук БССР, 1960. 56 стр. с илл. (Б-чка садовода Белоруссии). 1.000 экз. 6 к.

Указаны сроки съема плодов в зависимости от зрелости. Изложены способы уборки, сортировки, калибровки и упаковки плодов и применяемый для этого инвентарь. Охаракте-

ризованы условия, необходимые для длительного хранения плодов и ягод, и описаны различные типы плодохранилищ. Брошюра содержит также простейшие рецепты приготовления варенья, джемов, повидла, пастилы, соков, желе, а также маринования, мочения и сушки плодов и ягод в домашних условиях.

У 1961 годзе будуць выдадзены наступныя кнігі па садаводству:

Справочник садовода. Сельхозгиз БССР. (Срок выхода — 2-й квартал).

Попова М. П. и **Соболева В. П.** Вредители и болезни плодовоягодных культур и винограда. 2-е изд. М., Сельхозгиз. (Срок выхода — 2-й квартал).

ПАРАДЫ БІБЛІЯТЭКАРУ

Гэтыя спісы трэба выкарыстоўваць перш за ўсё ў індывідуальнай прапагандзе сельскагаспадарчай кнігі: прапанаваць работнікам сельскай гаспадаркі на абанеменце і ў чытальным зале, дапамагчы ім, карыстаючыся гэтым спісам, выбраць неабходную літаратуру. Лепш за ўсё зрабіць з гэтых спісаў індывідуальныя планы чытання, дапоўніць іх іншай цікавячай чытача літаратурай і выдаць яму на дом.

Спісы можна шырока выкарыстоўваць у масавай рабоце. Можна арганізаваць адну агульную выстаўку або выстаўку па кожнай тэме асобна. Пры гэтым можна выкарыстаць не толькі пералік кніг, але і загаловак тэмы, прыведзеную цытату і ілюстрацыі.

Карыстаючыся спісамі, можна падрыхтаваць бібліяграфічныя агляды, выбраць кнігі для правядзення канферэнцыі чытачоў у залежнасці ад асноўнага напрамку гаспадаркі. Раім, напрыклад, правесці з паляводамі канферэнцыі па кнігах: **Анохин А. К.** Как получить высокие урожаи гречихи в БССР; **Дзенісенка Д. А.** Наш вопыт вырошчвання збожжавых і тэхнічных культур; з механізатарамі — па кнізе: **Кулеш И. В.** Наш опыт комплексной механизации возделывания кукурузы и льна; с садоводами — по книгам: **Балобин В. Н.** Уход за молодым садом; **Дущинская А. Г.** Уход за плодоносящим садом.

У спісах вы знойдзеце і дадатковую літаратуру.

Карыстаючыся спісамі, можна афарміць бібліятэчны плакат, паказаўшы на ім вокладкі рэкамендуемых кніг, а пералік артыкулаў прывесці ў якасці дадатковага спісу.

Можна выкарыстоўваць спісы і для прапаганды кнігі ва ўмовах адкрытага доступу: адбіраць з іх дапамогай кнігі на паліцу, зрабіць закладкі ў выглядзе анатацый або дадатковага спісу літаратуры па тэме.

За новай літаратурай сачыце па бюлетэнях «Новые книги» і «Новыя кнігі БССР», па анатаваных картках.

Неабходную літаратуру, якой няма ў вашай бібліятэцы, выпісвайце па міжбібліятэчнаму абанементу.

ІЛЮСТРАЦЫІ ДА КНІЖНАЙ ВЫСТАЎКІ (па тэмах)

Рашэнні студзеньскага Пленума ЦК КПСС — баявая праграма дзеянняў

На пленуме ЦК КПСС. — «Огонёк», 1961, № 3, стр. 2—3.
На IX пленуме ЦК ВЛКСМ. — «Смена», 1961, № 4, стр. 2.
У перапынку паміж пасяджэннямі актыву Кампартыі Беларусі. — «Звязда», 1961, 1 і 3 лют.
За изобилие продуктов земледелия и животноводства. — «Клуб», 1961, № 2, стр. 12—13.

Уздым культуры земляробства — галоўнае ў барацьбе за багацце прадуктаў сельскай гаспадаркі

Плесис Г. А. и **Ломакина Н. Г.** На мирной земле. — «Колхоз. производство», 1960, № 7, цветная вклейка.

Павялічыць вытворчасць збожжа

Жыта гатунку «Беняконскае» на Гродзенскай доследнай станцыі. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 8, 1-я стар. вокл.
Азімае жыта ў калгасе імя Жданава Навагрудскага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 7, каляровая ўклейка.
Уборка азімага жыта раздзельным спосабам у калгасе «Першае мая» Уваравіцкага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 8, 4-я стар. вокл.
Колхозный механизированный ток. — «Колхоз. производство», 1960, № 7, 4-я стр. обл.
Ачыстка насення збожжавых культур у калгасе імя Войкава Мінскага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 12, 2-я стар. вокл.

Кукуруза — культура вялікіх магчымасцей

Карта выспявання кукурузы на сухое зерне ў БССР. — «Калгас. праўда», 1961, 11 сак.
Кукуруза ў калгасе «Чырвоны сцяг» Рэчыцкага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 7, 1-я стар. вокл.
Кукуруза ў калгасе імя Сталіна Дзяржынскага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 7, 2-я стар. вокл.
Звеннявы комплекснага механізаванага звяна па вырошчванню кукурузы і ільну ў калгасе «Чырвоны сцяг» Рэчыцкага раёна, Герой Сацыя-

лістычнай працы І. У. Кулеш. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960. № 2, 1-я стар. вокл.

Спелые початки кукурузы. — «Колхозное производство», 1960. № 12. 1-я стр. обл.

Умацоўваць кармавую базу для грамадскай жывёлагадоўлі

Уборка шматгадовых траў у калгасе «XVIII партз'езд» Талачынскага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 7, 4-я стар. вокл.

На доследным участку лубіну. — «Сельская гаспадарка Беларусі». 1960, № 8, 3-я стар. вокл.

За высокія ўраджаі ільну і канапель

Льноводы колхоза имени Жданова Новогрудского района обсуждают агротехнику возделывания льна. — «Лен и конопля», 1960, № 12, 2-я стр. обл.

Колхозники взвешивают льноволокно перед отправкой государству. — «Лен и конопля», 1960, № 3, 2-я стр. обл.

Павялічыць вытворчасць бульбы і гародніны

Уборка капусты ў калгасе «Савецкая Беларусь» Мінскага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 11, 4-я стар. вокл.

Уборка памідораў на доследным участку Беларускага навукова-даследчага інстытута пладаводства, гародніцтва і бульбы. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 8, каляровая ўклейка.

Цвісці садам Беларусі!

Сад калгаса «Расія» Магілёўскага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1960, № 9, 4-я стар. вокл.

Уборка ўраджаю яблык у калгасе «Бальшавік» Хойніцкага раёна. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 10, 4-я стар. вокл.

Плантацыя чорных парэчак у саўгасе «Паставы» Віцебскай вобласці. — «Сельская гаспадарка Беларусі», 1959, № 7, каляровая ўклейка.

ЗМЕСТ

Стр.

Да чытача 3
Рашэнні студзеньскага Пленума ЦК КПСС — баявая праграма дзеянняў 4
Уздым культуры земляробства — галоўнае ў барацьбе за багацце прадуктаў сельскай гаспадаркі . . 12
Павялічыць вытворчасць збожжа 18
Кукуруза — культура вялікіх магчымасцей . . . 23
Умацоўваць кармавую базу для грамадскай жывёлагадоўлі 26
За высокія ўраджаі ільну і канапель 30
Расшырыць плошчы, павысіць ураджаі цукровых буракоў 34
Павялічыць вытворчасць бульбы і гародніны . . . 37
Цвісці садам Беларусі! 43
Парады бібліятэкару 47
Ілюстрацыі да кніжнай выстаўкі 48

Дзяржаўная бібліятэка БССР імя В. І. Леніна

АЖЫЦЦЯЎЛЯЕМ РАШЭННІ СТУДЗЕНЬСКАГА ПЛЕНУМА ЦК КПСС

Рэкамендацыйны спіс літаратуры

Выпуск I

Павышэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур

Адказны за выпуск К. В. Шульга
Тэхнічны рэдактар В. М. Ярмілаў

Здадзена ў набор 26/V 1961 г. Фармат $60 \times 92^1/_{16}$. Друк арк. 3,25.
Ул.-выд. арк. 2,43. Тыраж 2000 экз. Бясплатна. Заказ 2773.
Сельгасвыд БССР, Мінск, Інструментальны завулак, 11.

Друкарня «Чырвоны друкар», Мінск, Рэвалюцыйная, 12.

Бясплатна.

1122

B0000003105295

1964 г.

Бел. аддзел
1994 г.